

memòria càritas
2011

Càritat

Fotografies; Càritas Diocesana de Menorca

Dipòsit Legal; ME 360 - 2012

Edita; Càritas Diocesana de Menorca

Portada; Fragment "La bondat de Jesús" Pacífic Camps

Disseny Gràfic i Maquetació; Cuatro Jinetes

Càritat

Índex

Presentació.....	2
Identitat i missió.....	4
Càritas és present a tot el món.....	5
Com s'organitza Càritas.....	6
CRÒNICA 2011.....	8
L'ACCIÓ SOCIAL A CÀRITAS.....	16
PROGRAMES.....	19
Acció de Càritas en el territori.....	19
Acció de base.....	23
Allotjament alternatiu.....	29
Infància i joventut.....	32
Serveis d'immigració i interculturalitat.....	33
Servei d'Orientació laboral.....	36
Economia social i solidària.....	40
·Tallers de formació prelaboral Mestral.....	40
·Col·laboració AENA - Mestral.....	43
·Arbres d'Algendar.....	44
·Gestió del Punt verd d'Alaior i de l'Ecoparc de Ciutadella.....	45
·ConSORCI Mestral – GOB.....	46
·Programa botigues solidàries.....	47
Projecte Mà a Mà.....	47
Projecte de comerç just.....	48
Empresa d'inserció TIV Menorca.....	50
Sensibilització, Voluntariat, Comunicació i Formació.....	52
Cooperació internacional i ajuda humanitària.....	58
DADES ECONÒMIQUES.....	61
Ingressos i despeses.....	61
Entitats públiques i privades que donen suport.....	64
Treball en xarxa i coordinació.....	65
Agraïments.....	66

Càritas

Presentació

Parlar de Caritas és parlar de persones, concretament de persones cristianes que, seguint el seu Mestre i Senyor Jesucrist (Mt 14, 14), senten com a propi el patiment d'altres persones, sense distinció de cap casta, i fan el que està a les seves mans per a acompanyar-les, ajudar-les i sentir-les membres de l'única i gran família humana.

Analitzar la crisi actual i les seves conseqüències ja és un lloc comú que no necessita gaire més explicació que les dades que conformen aquesta memòria. Dades darrera les quals hi ha homes i dones que experimenten cada dia la duresa de la injustícia que comporta la mala distribució dels béns de la terra que Déu ha creat per a tota la humanitat.

La resposta de l'Església a través dels membres de Càritas a aquesta situació té una variada gamma que va des dels voluntaris parroquials fins als tècnics d'aquesta institució diocesana, passant per nombroses persones que aporten dels seus béns allò que poden (i que moltes vegades supera fins i tot aquest poder).

Junt amb la resposta "material" hi ha també l'acollida, l'acompanyament, l'escolta, l'atenció personalitzada,

que retorna als més exclosos la dignitat que la societat els nega en contemplar-los com a simples peces d'un mecanisme productiu i consumista en el qual no encaixen.

La denúncia de les situacions d'injustícia i la reclamació dels drets que corresponen a qualsevol persona també forma part de la resposta que Càritas intenta donar en aquests moments. Sense oblidar tampoc la necessària tasca de conscienciació tant a l'interior de la mateixa comunitat cristiana, demanant austeritat de vida i eliminant els aspectes egoistes que aquesta comporta, com en els diversos àmbits educatius i socials del nostre poble. A tothom vol fer arribar la fraternitat que ens ensenya Jesucrist. Ja ens recorda el papa Benet XVI, en la seva encíclica *Caritas in Veritate* que "la ciutat de l'home no es promou sols amb relacions de drets i deures sinó, abans i encara més, amb relacions de gratuïtat, de misericòrdia i de comunió" (núm. 6).

El paper del voluntariat és essencial en el bon servei que Càritas pot prestar ja que ells són els ulls que veuen la crua realitat a peu de carrer, entre els veïns del barri, a l'escola on porten els seus fills, en les cues de persones que acuden a recollir aliments a les parròquies. Per això és important augmentar el seu nombre, però també la seva formació i la seva implicació en tot el quefer de Càritas. La cooperació i la interacció amb els treballadors tècnics (treballadors socials, educadors socials, orientadors, monitors...) esdevé una peça clau per a oferir un servei que respongui a la necessitat real i a la dignitat de tota persona que toca a la nostra porta.

Si des que s'ha intensificat la crisi s'ha vist minvada l'aportació econòmica d'organismes públics als projectes i serveis que Càritas ofereix, no així l'aportació dels membres de les comunitats cristianes i dels que valoren la feina que aquestes fan en favor dels pobres i necessitats. És un signe d'esperança en aquests moments. La proximitat de la pobresa (tothom té un familiar o un amic que passa estretors) ha provocat un moviment de

solidaritat i generositat que semblaven perduts en temps de bonança. Motiu, per tant, d'agraïment a tots aquells que col·laboren a pal·liar el sofriment d'altres germans i motiu d'esperança que volem fer arribar a tota la societat: és possible una altra manera de viure més justa i més humana.

Amb la lectura d'aquestes pàgines, plenes de paraules i gràfics, volem donar compte del que s'ha fet durant aquest període de temps. Ens hi sentim obligats com a resposta a la vostra col·laboració en tots els ordres. És, a més, una manera de sensibilitzar els lectors en l'agraïment i en l'esperança que Càritas intenta sembrar en el cor d'aquesta societat colpejada per la crisi econòmica en el material i en l'absència de Déu i oblit dels germans en l'espiritual. Els cristians esteim convençuts que és possible una autèntica transformació de la nostra societat.

Que el Senyor us beneeixi a tots i augmenti la vostra caritat envers els germans.

+ Salvador Giménez Valls
Bisbe de Menorca

Identitat i Missió

Càritas és l'expressió de l'amor i el compromís de la comunitat cristiana per les persones que es troben en situació de pobresa, vulnerabilitat o exclusió social.

Càritas Diocesana de Menorca és la pròpia comunitat cristiana implicada en l'acció social que té com objectiu promoure, orientar i coordinar l'acció social i caritativa de la Diòcesi. A través de la sensibilització a la comunitat cristiana i a la societat en general, vol donar a conèixer els problemes humans de l'entorn i les seves necessitats socials, així com les desigualtats i les injustícies.

Treballa per a la integració i promoció dels col·lectius exclosos. La seva tasca social és molt ampla i diversificada i desenvolupa activitats dirigides a l'acollida i assistència de primeres necessitats, la rehabilitació, la prevenció, i l'acompanyament en processos d'inserció social i laboral.

Duu a terme accions de formació, informació i sensibilització, mitjançant l'animació pastoral de les parròquies i l'impuls de la solidaritat envers aquells qui pateixen els efectes de la pobresa i ajudant a prendre consciència de les situacions que provoquen injustícia i desigualtat social.

Denuncia la injustícia i les seves causes a partir de l'anàlisi de la realitat i la força de la seva pròpia experiència, a la vegada que fa palès enmig de la societat el món de les persones empobrides.

Aquestes accions són realitzades en primer lloc pel voluntariat, que és la base principal i el que dóna raó de ser a la identitat gratuïta i no lucrativa de Càritas.

El voluntariat desplega la seva acció a través de les Càritas parroquials, arxiprestals o diocesana i pren part di-

recta i activa en algun dels seus projectes. Llavors, per aquells serveis i programes que requereixen una preparació tècnica específica, així com la gestió i l'administració de l'entitat, Càritas es recolza en una estructura de persones professionals. Tots ells, voluntaris i professionals, treballen a una, amb l'objectiu de compartir les seves capacitats i el seu temps a favor dels més necessitats.

Els canvis i situacions de crisi constants, propis dels esdeveniments socials ens exigeixen respostes a nous reptes que impliquen assumir, entre altres opcions, l'atenció a persones però amb major qualitat, adequar els equips humans a les noves demandes i aconseguir un major compromís de la comunitat en la sostenibilitat de les accions.

En el fons, el repte més important es resumeix en el fet de **centrar-nos en les potencialitats de les persones i no en els seus problemes.** És una nova manera de mirar i de relacionar-nos amb les persones, que implica reflexionar sobre la nostra intervenció amb les persones en situació d'exclusió social i plantejar-nos una intervenció basada en processos de desenvolupament personal i comunitari, tal i com proposa el Model d'Acció Social de Càritas.

Càritas és present a tot el món

Càritas parroquial: és l'esgrao més bàsic, més proper a la realitat social i a les comunitats. La seva missió és *promoure, sostenir i estimular l'acció caritativa i social* de les parròquies i organitza el seu funcionament d'acord amb la realitat i les possibilitats de la seva comunitat.

Càritas arxiprestal/interparroquial: A Maó i Ciutadella, a més dels grups parroquials, té especial importància la Càritas Interparroquial o la Càritas Arxiprestal, en que s'uneixen per a sumar i optimitzar recursos desenvolupant accions comunes dirigides a persones amb especials dificultats en tot l'àmbit de l'Arxiprestal.

Càritas Diocesana: A Menorca, Càritas Diocesana posseeix l'estructura administrativa, tècnica i professional que permet desenvolupar programes i serveis específics d'assistència, promoció, formació i sensibilització. Per altre costat, té la funció d'assessorar i acompanyar els voluntaris i treballadors en la seva posada en marxa i desenvolupament.

Càritas Regional: L'evolució sociopolítica de l'Estat espanyol ha fet que la relació de les Càritas diocesanes d'una regió, articulada com a comunitat autònoma, s'hagi intensificat al llarg dels darrers anys, de manera que s'ha incrementat la interlocució comuna davant les administracions públiques i la intervenció coordinada. La Càritas Regional de les Illes Balears té, des de 2007, uns estatuts propis i un marc d'actuació establert.

Càritas Espanyola: 5.600 Càritas parroquials formen la xarxa estatal de Càritas. 68 Càritas diocesanes desenvolupen a tot l'Estat una important tasca en favor de la justícia. Prop de 60.000 persones fan possible amb el seu compromís voluntari l'acció de Càritas.

Càritas Europa: està present a 44 països. És un dels actors socials i internacionals d'Europa en favor dels més pobres i per la construcció d'un món de justícia i de pau.

Càritas Internacionalis: 154 organitzacions catòliques de servei confederades treballen en 198 països i territoris d'arreu del món.

Com s'organitza Càritas

Càritas Diocesana de Menorca es regeix pels següents òrgans: l'Assemblea diocesana, el Consell diocesà i la Comissió permanent.

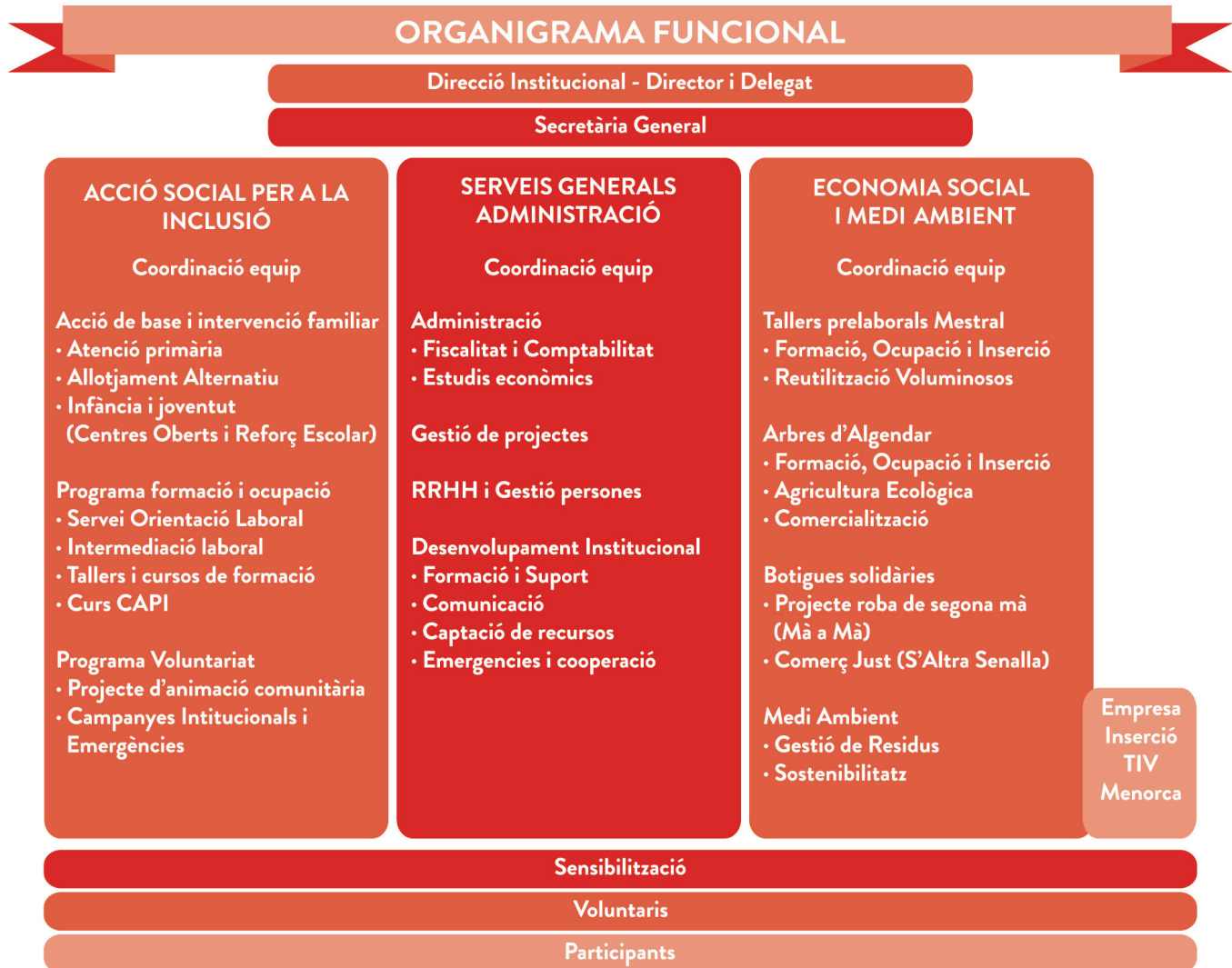
L'organització de Càritas Diocesana de Menorca combina l'estructura institucional, definida pels seus estatus, amb l'estructura funcional, necessària per a la gestió eficient i adequada de tots els projectes que desenvolupa.

L'organigrama institucional de Càritas és el següent:

Pel que fa a l'organigrama funcional, la seva configuració per àrees és flexible i variable, ja que ha d'adaptar-se als projectes en marxa i a les necessitats de cada moment.

CRÒNICA 2011

L'any 2011 ha tancat amb un horitzó de major preocupació, i per tant, pel deteriorament de les condicions de vida dels sectors més vulnerables. Vivim immersos en una crisi profunda. Des de fa quatre anys, la precarietat i la pobresa han esdevingut un problema global. Quasi cinc milions de persones que es troben en una situació d'atur i que afecta de manera particular a la població jove i quasi un milió i mig de famílies passen serioses dificultats per arribar a final de mes i, com a conseqüència, amb unes necessitats econòmiques cada vegada més intenses i llargues en el temps.

La crisi ha posat de manifest la debilitat d'un sistema de protecció inacabat i fragmentat.

Malauradament en el decurs de 2012, a les limitades polítiques socials que s'han aplicat des dels governs en aquests anys crítics s'afegeix ara la convicció que les administracions públiques hauran de canviar irremediablement, amb la incògnita de com es conciliarà en el futur la previsió dels serveis públics. Es continua remarcant el binomi "major volum de necessitats manco recursos per atendre les persones vulnerables" d'una forma sostinguda en el temps i que acabarà afectant a la societat en termes de manca de cohesió social. Preferentment amb un augment progressiu de les desigualtats econòmiques i socials.

Aquestes xifres, però, no han de ser motiu de paràlisi, perquè ara més que mai s'ha de continuar treballant amb i per als ciutadans que venen a nosaltres per primera vegada, ciutadans que tornen després d'anys d'haver mantingut situacions estables, i, ciutadans que venien de forma més o menys estable en temps de bonança, perquè la pobresa i l'exclusió seguien existint, i ara amb major magnitud.

Per açò, malgrat som conscients que no podem solucionar tots els problemes, Càritas continua sent una porta oberta a l'acollida, a l'acompanyament. Continua sent una alternativa per la qual generar amb la persona un

itinerari social i laboral, un fet significatiu, alguna raó per a l'esperança. Perquè tots els agents que formen Càritas no deixen de posar una llavor en un món tant intens i extens com és el de la pobresa de les persones.

2011 Any Europeu Voluntariat Social

L'any 2011 va ser designat per la Unió Europea com "Any Europeu de les Activitats de Voluntariat que Fomentin una Ciutadania Activa" i ha suposat una oportunitat per a que des de les organitzacions de voluntariat signifiquem la rellevància de la participació de les persones voluntàries, valorant la seva aportació i reflexionant sobre el seu paper.

A Càritas, intentam cuidar als voluntaris, des de l'acompanyament, la formació...perquè gran part de la nostra acció es desenvolupa gràcies a la seva generositat, a la seva entrega, a la creença en un Evangeli que tracten de fer realitat des de la seva persona i des de l'espiritualitat fent del servei un lloc càlid i proper.

Partint d'aquesta premissa, a nivell de Menorca, dia 26 de març es va celebrar la festa de voluntariat, on es va reunir tot el nostre voluntariat territorial i de programes amb la finalitat principal d'agrair la seva gran feina, deixant clar que sense ells la nostra acció no seria completa. Dia 9 d'abril al monestir de Sta. Clara, es va organitzar una Pregària de la solidaritat que el seu eix central va ser el treball i el valor del voluntariat.

Durant aquest any, des de Càritas Diocesana de Menorca s'ha volgut engegar un equip de sensibilització, amb l'objectiu de dinamitzar, donar a conèixer i adaptar les diferents activitats, gestos, a tots els grups que formen part de la comunitat parroquial.

Aquestes trobades i aquests equips de treball organitzats a nivell confederal i a nivell diocesà, també han estat un lloc de convivència on compartir experiències

que ens ajudin a mirar més enllà per tal de plantejar-nos camins per atracar-nos a les noves realitats.

Aquest és el sentir..., un voluntariat portador d'esperança, que ofereix cada dia, amb esforç, energia i generositat, part del seu temps, experiències i coneixements, per tal de lluitar per una societat on tothom tingui un lloc i una vida digna.

Majo Casasnovas, Animadora de voluntariat de Càritas arxiprestal Ciutadella

Acompanyament institucional de Càritas Espanyola

L'equip de direcció juntament amb l'equip de coordinació vam voler encetar l'any 2011 amb l'acompanyament de l'equip de territori de Càritas Espanyola, per tal d'iniciar un treball d'equip, de reflexió i de diàleg, que ens ajudi a discernir sobre la nostra intervenció social, tant sobre les nostres potencialitats com en el desenvolupament de nous reptes en l'animació comunitària.

Una realitat que impressiona i meravella de totes les persones que formen part de Càritas espanyola, treballadors i voluntaris, és la seva acollida, la seva capacitat d'entrega; la disponibilitat, el bon fer, la gran professionalitat i el coneixement que traspuen en diverses matèries de l'acció social i de la doctrina social de l'Església. L'acompanyament fratern des de la confiança ens aporta, ara més que mai, serenor en el procés de revisió i de reflexió actual de Càritas.

Les fites principals d'aquest procés d'acompanyament ens permet reflexionar sobre la identitat i missió de Càritas, el funcionament dels programes i projectes actuals sobre la base del Model d'Acció Social i el Marc d'intervenció per a persones en situació d'exclusió social. Ens ajuden a discernir i a definir amb claredat les directrius de cada un dels projectes i ens orienta en la recerca d'equilibri entre el treball diocesà i la comunitat parroquial, entre voluntaris i treballadors contractats.

Concessió Medalla d'or 2011 a les Càritas de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears va concedir la medalla d'Or a les Càritas de les tres Illes: És un premi atorgat a la tasca compromesa i continuada de les comunitats cristianes, els voluntaris, els professionals, els col·laboradors i totes aquelles persones que treballen a favor de la missió que Càritas té encomanada: promoure, orientar i coordinar l'acció de la caritat i la justícia social de l'Església de les Illes Balears, tenint una especial atenció de les persones més vulnerables, empobrides i excloses.

A l'actualitat estem en contacte directe amb les persones més ferides per la crisi i en l'àmbit de la incidència social, l'esforç continu de Càritas és transmetre que la dignitat de la persona està per damunt de qualsevol altra consideració.

Gràcies per l'esforç de tota la gent que col·labora amb Càritas i que amb el seu servei convençut, atén i promou la inserció integral de les persones més desfavorides.

Record de na Carme Marcén

El diumenge 27 de març de 2011, ens va arribar de la mà del seu espòs, Toni Carreras, la trista notícia que na Carme Marcén s'acabava de morir, a Quito (Equador). La seva mort va ser molt sentida a Menorca, és impossible oblidar una persona com ella, a tots ens ha deixat una empremta tant gran que sempre seguirà amb nosaltres.

Totes les persones que l'hem coneguda, hem pogut comprovar al seu costat, el seu fort compromís per la justícia social i la solidaritat. Na Carme tenia molt clar que la dignitat de la persona es desenvolupa quan productors i pagesos dels països del sud viuen amb dignitat del seu treball, com també era conscient que la natura i el medi ambient, els drets de la dona i els fillets són més respectats en les comunitats que treballen de manera lliure i poden viure dels seus productes.

Per na Carme, qualsevol circumstància va esdevenir una oportunitat per promoure el comerç just, el projecte bandera impulsat per ella a Càritas Menorca. Allà on ella anava, feia present S'Altra Senalla.

El seu compromís per la transformació d'un món més just van guiar a na Carme i en Toni a emigrar a Quito. El 2 de setembre de 2007, són enviats pel Bisbe Joan Piris a Equador, com a missioners. I d'aquesta manera lluitar amb més força davant les desigualtats nord-sud.

Un dels projectes en que es va entregar moguda per la solidaritat, l'amor al proïsme i inspirades per l'exemple de les germanes isabelines va ser a la granja integral Pachamama. Na Carme va dedicar els dos darrers anys de la seva vida a treballar per a la comercialització basada en l'economia solidària i agroecològica, aconseguint recursos, formant a les dones i donant suport en tota l'organització aportant idees noves i innovadores.

Les seves cendres reposen a l'hort de les franciscanes, al costat de les dones del projecte Pachamama sota les arrels d'un arbre jove.

Amb paraules del seu estimat Toni Carreras: "Carme vo-

lem donar gràcies a Déu pel do de la teva vida, per la teva alegria, pel teu despreniment i per la teva generosa donació en bé de tots. Gràcies Carme. Gràcies Senyor!

El conte sobre el comerç just, Maria i el Món

S'Altra Senalla de Càritas Menorca va editar l'abril 2011 un conte il·lustrat que duu per títol Maria i el Món. La història, obra de l'escriptor Miquel Àngel Maria, juntament amb la il·lustradora Yolanda Carretero encarregada d'animar i expressar en formes i colors el conte, donen vida a la protagonista, una filleta que vol comprendre amb ajuda de la seva mare que és açò del Comerç Just i per què no és el mateix comprar un producte que un altre en el supermercat.

Gràcies a aquesta història il·lustrada que s'ha venut a totes les llibreries menorquines i resta de la Illes Balears a través de la distribució de l'Editorial Moll, així com a altres punts de Catalunya, s'ha pogut sensibilitzar sobre els principis i els productes del Comerç Just als infants, creant instruments de suport no només per a docents, sinó també per al públic en general, ja que els últims destinataris d'aquesta eina són pares, mares, avis, àvies, monitors i persones interessades en educar als fillets/es a través de la diversió que pot proporcionar la lectura d'un llibre meravellosament escrit e il·lustrat.

Finalment, destacar que aquest conte il·lustrat s'ha escenificat en diversos centres educatius i actes al carrer, fent possible l'essència d'una frase de l'escriptor uruguaià, Eduardo Galeano, "molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, pot canviar el món".

Aturem la crisi. Les perversions d'un sistema que és possible canviar d'Arcadi Oliveres

Arcadi Oliveres va estar entre nosaltres l'11 de maig de 2011 i ens va oferir una xerrada adreçada a tots els treballadors de Càritas durant el matí, i a tota la ciutadania, el fosquet, a la Sala multifuncional d'Es Mercadal. N'Arcadi ens va fer gaudir de la seva xerrada, principal-

ment per dos motius: per la seva capacitat de comunicar i expressar amb claredat, amb pragmatisme, ironia i humor el que s'amaga darrera la crisi, i per altre costat, pel seu profund coneixement de temes claus per entendre la societat globalitzada en la que estem tots immersos, les relacions desiguals entre el Nord i el Sud, qüestions de desenvolupament econòmic, social i polític, la defensa de la justícia social, el bé comú i la construcció de la pau.

La seva xerrada es va centrar amb el paper de les organitzacions socials i d'església i amb les actituds personals, elements claus i motors a favor del canvi.

Incendi de la nau TIV Menorca

El dijous, dia dos de juny, es va declarar un incendi que, en poques hores, va destruir les instal·lacions del TIV, el centre de tractament integral dels residus voluminosos de Menorca. Aquest incendi ens va impactar i afectar molt a tots els que formam part de Càritas, però també a moltes persones i entitats de la societat insular.

La víctima d'aquest sinistre, ha estat un projecte fet amb l'esforç discret i quotidià de Càritas motivat pel compliment del nostre compromís evangèlic d'acompanyar a les persones que més sofreixen. Homes i dones amb risc d'exclusió social per a que amb un treball d'inserció en el camp dels residus tinguin una oportunitat d'integrar-se i de viure de forma autònoma en una societat carregada d'entrebancs i dificultats.

Un dels eixos en que Càritas ha centrat la seva tasca de l'Església en la seva missió al servei de les persones és la gestió d'activitats econòmiques amb un objectiu social. Els exemples més directes són els tallers prelaborals Mestral i l'Empresa d'Inserció TIV Menorca.

Tenim molt present a tots els amics, representants d'entitats i associacions, membres de parròquies, voluntaris, socis, equip del TIV, grup de Mestral i treballadors més vinculats a aquest projecte social, perquè ens han aportat el seu testimoni més sincer, de germanor, d'acompanyament durant aquests moments tan delicats i durant el

procés de reconstrucció de la nau.

Dia a dia, el projecte torna a renàixer de les cendres amb la força necessària per a refer-se amb esforç, il·lusió i amb l'esperança de poder recuperar el seu sentit més preuat: l'atenció i el treball per una vida justa i digna de les persones, de manera especial, les més desfavorides.

Declaració pública de Càritas

El passat 5 d'octubre de 2011, Càritas Diocesana de Menorca feia una declaració pública amb el títol, *Les persones primer: cap un nou model d'acció social de Càritas*.

En el marc de l'acció caritativa i social de tota l'Església i del conjunt de la societat menorquina a favor de la justícia, Càritas va manifestar públicament els efectes socials i econòmics de la crisi, derivats de l'imparable augment de les situacions de precarietat. Però al mateix temps, la dificultat d'afrontar una reducció gradual de les seves fonts de recursos econòmics i, per tant, una reordenació de les seves prioritats i dels seus equips humans.

Després de la reunió de treballadors celebrada dia 4 d'octubre a Maó, els membres de l'Equip Directiu van jutjar oportú fer un comunicat a l'opinió menorquina, a tots els mitjans i a la comunitat cristiana dels fets principals que l'estaven afectant:

1. Les dificultats de sostenibilitat financera dels darrers mesos de 2011 que van obligar a l'actual equip a posar en marxa un pla d'ajustament en el que va comptar amb la participació del conjunt de treballadors de l'entitat i de l'acompanyament de Càritas Espanyola.

2. La realització durant els últims mesos, en íntim contacte amb el Sr. Bisbe de diversos estudis econòmics i processos interns de reflexió que fessin possible definir una línia de treball a curt i a mig termini capaç de generar alternatives financeres i pressupostàries indispensables per garantir les respostes de Càritas als últims i no atesos.

3. Les causes que han desembocat en l'actual situació tenen l'origen en les successives demores -quan no suspensions - acumulades en els últims anys en els pagaments de subvencions públiques per part de les administracions, que han generat importants problemes de liquiditat en la tresoreria de Càritas Menorca.

4. El procés de reordenació de les nostres Àrees i Programes, a fi d'atenuar al màxim en la nostra activitat diària les retallades imposades per la falta de subvencions. En aquest sentit, valoram l'esperit de franca col·laboració de tots els treballadors de Càritas Menorca a l'hora d'adequar els seus perfils professionals i laborals a aquest nou marc organitzatiu.

Les mesures que es van posar en marxa i que han continuat durant el 2102 ens han permès reconduir la situació.

Agraïm la generositat de tota la societat de Menorca per donar suport a aquest pla de viabilitat que hem posat en marxa dins de Càritas Diocesana.

Així mateix, en aquests temps de serioses dificultats per a tants que truquen a les portes de Càritas a la recerca de solucions, convidem a tots, particulars i al conjunt de les entitats públiques i privades de l'illa a mantenir el seu compromís amb la missió que desenvolupem a favor de la dignitat de les persones més desfavorides.

Rafel Portella, nou Delegat de Càritas Menorca

El nou curs també va començar el setembre per la Diòcesi menorquina. En una reunió celebrada en el Santuari de la Verge del Toro a fi de presentar el calendari d'activitats, intercanviar impressions sobre els objectius pastorals i analitzar algunes qüestions d'interès per a l'Església diocesana, el Bisbe de Menorca, monsenyor Salvador Giménez, va signar els diferents nomenaments.

Entre ells, Rafel Portella va ser designat com a Delegat episcopal de Càritas Menorca i com a Delegat de l'àrea

de Pastoral Social, deixant així el seu càrrec de Vicari general que exercia des de febrer de 2003.

Les seves paraules trasmeten el seu compromís: "L'important és repartir les tasques el millor possible per intercessió de Déu (...). Agraïx la confiança dipositada en la meva persona pels dos Bisbes que m'han fet digne del càrrec de vicari i pel nou servei encomanat amb la voluntat i l'esperit d'entrega i ajuda".

Reconeixement al Delegat episcopal, Francesc Triay

En Francesc Triay rector de la parròquia de la Mare de Déu del Carme, membre de l'equip de la Unitat Pastoral de tres parròquies de Maó, ha estat fins el setembre de 2011 i durant 19 anys, el Delegat episcopal de Càritas Diocesana de Menorca.

El Director Joan Mir va fer entrega d'una talla de Crist que un bon dia aparegué a Mestral i que varem restaurar, en agraïment a la seva dedicació en bé de les persones que ha sabut acollir, estalonar i acompanyar en el seu procés de recuperació personal i particular. Durant tota la seva trajectòria, en Francesc ha ajudat a impulsar projectes promovent que la persona sigui la veritable protagonista de la seva vida il·luminada pel rostre de Crist. Qui no coneix les botigues de roba de mà a mà, els tallers prelaborals Mestral, la unitat depenent Epikeia,...

Tots els que hem tingut l'oportunitat d'estar al seu costat, hem après que a les persones empobrides no se'ls ha d'ajudar donant-los-hi coses, sinó que se les ha de motivar perquè es vulguin realitzar com a persones. Estar amb en Francesc significa treballar colze a colze amb persones que estimen i creuen, fa pensar de veritat que l'amor i la fe, mouen muntanyes. El valor més preuat que m'enduc d'en Francesc és el creure amb la persona humana que es pot superar cada dia, saber-la acompanyar en el seu procés i en la seva vida, i en definitiva, dignificar-la.

Aquestes paraules són la síntesi del treball de Francesc dins Càritas. Implicar-se i no esquivar la mirada requereix una forma concreta d'entendre la vida: donació gratuïta als altres per amor al Crist.

Paraules d'agraïment a Francesc Triay pel director Joan Mir

Xerrada “Gozos y retos del voluntariado vivido como vocación”

Vicente Altaba, sacerdot de la Diòcesi de Terol i Delegat episcopal de Càritas Espanyola va oferir una xerrada, el matí de 17 d'octubre, als sacerdots reflexionant sobre el ministeri sacerdotal a Càritas, i pel capvespre, al voluntariat sobre el darrer llibre que ha publicat en el marc de l'any europeu del voluntariat, *Gozos y retos del voluntariado vivido como vocación*. Perquè el servei de la caritat ens implica a tots, de manera individual, i també, de manera comunitària.

En Vicente en la seva conferència es va fer present des de l'afecte, l'acollida, l'amor i, sobretot, des de l'espiritualitat.

Voldríem destacar del seu missatge, la crida d'un voluntari amb vocació que ens arriba des de les persones empobrides, en situació d'atur, des de l'exclusió. I la vocació en sentit religiós perquè els creients hem posat en marxa la nostra vida al seu servei, no per ocupar el temps i cercar un entreteniment, sinó perquè ens hem sentit cridats a aquest servei des de la identitat i compromís cristià.

Finalment, la crisi afecta doblement al voluntariat de Càritas. En primer lloc, està sent una motivació pel compromís, el clam dels pobres, dels que sofreixen arriba a molts oïdes i commou i mou a molts de cors. En segon lloc, la crisi afecta al voluntariat en la seva tasca concreta doncs ens obliga a replantejar molts dels nostres programes i serveis adequant-los a les noves pobreses i a les noves necessitats. És el treball d'imaginació i creativitat que ha de fer cada dia Càritas i quants treballem en ella per a respondre a les noves realitats i pobreses.

La nova botiga solidària de Ferreries

Tots coneixem les botigues de Càritas: repartides per tota l'illa, ens ofereixen productes de segona mà llestos per gaudir d'una merescuda segona vida, i artesanía i aliments de Comerç Just amb tota l'autenticitat de la feina ben feta i igualitària de qualsevol part del món. En una botiga de Càritas hi participen quatre esperits diferents: els qui donen, els qui reben, els clients i els voluntaris. Tots són imprescindibles per poder crear i dur endavant una xarxa d'ajut i solidaritat en un projecte comú, que té com a punt de trobada una botiga de Càritas, de les quals Menorca en compta amb mínim una a cada poble o ciutat.

A final d'any va ressorgir una d'elles, la de Ferreries, abans ubicada a l'antiga casa del vicari. En primer lloc, gràcies a la generositat de Sant Francesc d'Assís i del Bisbat que cedeix els locals de l'antiga escoleta infantil, i en segon lloc, gràcies a la inestimable feina dels voluntaris de Càritas i de l'Ajuntament, la nova botiga a Ferreries s'ha fet realitat.

Traslladant-la al parvulari de Sant Francesc, després de la construcció de la nova escoleta, la botiga ha guanyat en espai, accessibilitat i comoditat, tant per les voluntàries com per la clientela, apropant-la més a la vida quotidiana del poble. Des d'allí es posa a l'abast del públic roba de vestir i de la llar de segona mà, objectes de regal i productes alimentaris de Comerç Just. És un àmbit on tothom que cerca una alternativa a les vessants més egoïstes de la societat de consum en la qual vivim pot trobar el seu lloc: la recuperació de materials perfectament reutilitzables que encara poden tenir una segona vida, o una artesanía o un aliment elaborats per gent en situacions més desfavorides que rebran un sou just, talment com nosaltres reclamaríem o desitjaríem per nosaltres i persones que apreciem.

Així doncs, la nova botiga de Càritas a Ferreries segueix el mateix esperit que les seves companyes de l'illa: no només ofereix una alternativa cultural als objectes de segona mà, sinó que també ajuda en la inserció social, la justícia amb els països més pobres o en procés de desenvolupament, i en la conservació del medi ambient. Pensar que la meua col·laboració o la teua, com a fet individual i aïllat, no poden fer gran cosa, és erroni i injust per nosaltres: realment som molts homes i dones els que fem aquests petits passos, i per tant, en realitat es tracta d'un gran ajut que cada vegada creix més a favor dels qui menys tenen, i no ens suposa cap perjudici, sinó un gran salt en la nostra convivència i en el nostre esperit de comunitat, tant a nivell d'illa com mundial. Amb un cop de mà de cadascú, tots junts podem posar en marxa un món més just, igualitari i net.

Esperem la vostra visita a la nova botiga de Ferreries, Càritas i les nostres voluntàries us rebran amb molt de gust, oferint-vos tota la informació i servei que necessiteu per les vostres compres solidàries.

Voluntariat de Càritas Parroquial de Sant Bartomeu (Ferreries) i Thaïs Fadrique (voluntària de botigues solidàries)

Càritas finalitza la gestió de les Cases d'Acollida

Els darrers dies de desembre 2011, Càritas Menorca es va acomiadar d'uns professionals, d'unes persones que feien la seva estada a la casa, d'uns espais. Ha dit adéu a un servei que des de 1988 a Ciutadella de Menorca, i des de 1993 a Maó, i de manera ininterrompuda fins ara, ha gestionat amb il·lusió, rigor i professionalitat. Són les conegudes Cases d'Acollida.

Aquests serveis van néixer en els dos municipis de Menorca davant la inquietud municipal de posar en pràctica el pla concertat de prestacions bàsiques iniciat el 1988 per tal de garantir els drets socials bàsics de les persones que per diferents circumstàncies es veuen mancadades temporalment d'una llar on poder viure.

Durant aquests 23 anys, les Cases d'acollida han allotjat almenys un centenar de persones a l'any respectivament, superant les 250 persones des de l'any 2000 fins el 2009.

D'ençà la posada en marxa dels dos serveis, el grup de professionals i voluntaris, dia a dia, de dilluns a diumenge, han acompanyat els processos personals i socials de les persones allotjades, cuidant sobretot, que la persona s'interrelacioni i convisqui amb autonomia i dignitat. Una dignitat que només és possible des d'una atenció basada en la relació humana, fonamentada en la sensibilitat, la proximitat, l'escolta i la comprensió.

Des d'aleshores fins avui, la defensa de la dignitat de les persones que es troben en situació de sense llar per anar aconseguir un lloc a la societat ha estat constant i notable. Càritas ha posat el seu granet d'arena en aquest camí, un camí obert que davant un augment creixent de la pobresa i les desigualtats personals, col·lectives i territorials ha fet aflorar noves necessitats i nous reptes.

La consolidació d'aquest servei ha estat possible gràcies a la implicació mútua entre els respectius ajuntaments i Càritas, a través de la reedició anual d'un conveni que

no s'ha limitat al suport econòmic del funcionament del servei, sinó que s'ha preocupat de tenir una intervenció coordinada entre les responsables de les cases per part de Càritas, els serveis socials municipals, així com també, centres de salut i altres serveis especialitzats.

Malauradament, el cost real que ha suportat l'entitat ha estat considerablement superior a la col·laboració anual municipal i el pagament dels serveis ha arribat a tenir uns retards molt considerables, superant els 15 mesos.

Unes manifestacions expressades durant temps a l'administració que ha obligat a Càritas a entrar en un procés de no continuar renovant la gestió durant l'any 2012.

Tanmateix, Càritas vol continuar treballant amb aquest sector de la població des de la filosofia d'anar descobrint les noves realitats de pobresa i d'exclusió i avançar-nos en la posada en marxa de projectes que donin resposta a aquestes realitats.

Àgora per a la infància

El 15 de desembre de 2011 vam formalitzar públicament la posada en marxa d'un grup de persones voluntàries dinamitzat per Càritas Menorca, Àgora per a la infància. El context en el que neix aquest grup i la seva declaració impulsora és la preocupació davant l'augment de les dades sobre la pobresa infantil i el creixement de les dificultats de les famílies amb infants colpejades per la crisi econòmica.

Els membres que hi formam part, educadors, mestres, treballadors socials, professionals de l'àmbit sanitari..., ens sentim amb el deure d'organitzar-nos per canalitzar les necessitats que es detecten, per fer arribar a qui correspongui el diagnòstic de la realitat, i per proposar, encoratjar i construir, entre tots i d'una manera responsable, les solucions que calguin per prevenir i reduir l'impacte negatiu d'aquesta realitat emergent.

Per açò volem treballar per:

- Ser un espai d'opinió, anàlisi i reflexió sobre la realitat de la pobresa i l'exclusió que viuen les famílies amb infants.

- Estudiar quines accions podem dur a terme davant aquesta situació de crisi.

- Dotar-nos de claus, propostes, eines, mètodes senzills, per a que des del treball en xarxa i des dels diferents àmbits i sectors de la societat, puguem respondre eficaçment a aquestes situacions de dificultat de les famílies i infants.

- Avançar en algunes propostes amb el suport de les instàncies públiques.

L'ACCIÓ SOCIAL A CÀRITAS

Actualment són moltes les persones que es troben en una situació de vulnerabilitat i exclusió social. Aquesta situació afecta tant a persones que immigraren fa uns anys, com a persones nascudes a la comunitat.

A la presentació de l'Informe Foessa i Càritas titulat "Exclusió i Desenvolupament Social a Espanya, anàlisi i perspectives 2012", s'enunciava que existeix **una pobresa cada vegada més extensa, més intensa i més crònica**. "La pobresa és **més extensa** perquè s'incrementa en nombre de llars i persones; **més intensa** perquè les situacions de privació material i la dificultat d'accés a drets bàsics va en augment; **més crònica** perquè no parlem de situacions de pobresa passatgera sinó d'anys vivint sota el llindar de la pobresa amb grans desavantatges que es van acumulant i la falta d'accés als recursos... A tot això s'hi afegeix que, com a conseqüència d'aquests processos d'empobriment, la societat cada vegada es polaritza més entre els qui tenen i els qui no tenen."

El darrer "Informe de seguiment de l'indicador de risc de pobresa i exclusió social a Espanya" realitzat per EAPN-Madrid posa de relleu que **un 20,60% de la població de les Illes Balears viu per davall del llindar de la pobresa**. A més, un 4,6% de la població sofreix una privació material severa, és a dir, estan per davall de les possibilitats de consum mínimes establertes per l'UE.

Finalment, d'aquest informe volem destacar que 1 de cada 4 persones es troba en risc de pobresa i exclusió social.

A manera de resum voldríem exposar unes xifres, dades extretes del sistema informàtic d'intervenció social confederal (SICCE), que s'han de mirar no com a total de persones ateses sinó com a persones acollides de forma específica dins cada programa.

PERSONES ATESES ALS DIFERENTS PROGRAMES

Programa d'atenció Primària (Maó i Ciutadella)	751
Activitats Socials a les Càritas parroquials	399
Servei d'alimentació de les parròquies	2.066
Programa d'Orientació i Intermediació Laboral	1.060
Programa d'Immigració i Formació	277
Taller prelaboral Mestral	158
Infància i joventut (reforç escolar i centres oberts)	217
Allotjaments Alternatius (Cases d'acollida i Pis d'estada temporal)	181
Altres serveis específics (Curs CAPI, contraprestació de menors...)	26

Algunes de les **realitats més rellevants** que afecten a aquestes noves persones i famílies són:

- Famílies joves (20 a 40 anys d'edat) amb infants, dones soles amb responsabilitats familiars, generalment no compartides, i amb problemes de conciliació entre vida familiar i laboral. Famílies amb dificultats per dur la família endavant amb una manca d'ingressos suficients, amb un important creixement de deutes, amb necessitats de suport per part dels pares i familiars o amb necessitats d'ajudes que no hi són.

- Famílies on tots els membres adults es troben sense feina (pare, mare i fills grans) sense poder fer front a les despeses fixes d'habitatge, alimentació, sanitat, etc. Comptant solament amb subsidis.

- Famílies immigrants que es trobaven en situació irregular i que davant la pèrdua de feina durant un llarg període de temps han perdut el NIE i per tant la seva situació regular, i en conseqüència, donada la manca d'ingressos, també la possible pèrdua d'habitatge entre d'altres.

- Persones que han exhaurit les ajudes d'atur familiar i d'altres, beneficiàries de RMI i ajudes puntuals.

- Homes i dones sols, que ja tenen més de 50 anys, amb poques opcions de trobar feina i per tant amb poques opcions de poder acabar de cotitzar a la seguretat social de cara al futur.

- Famílies i persones que han retornat a Càritas després d'haver finalitzat processos anteriors, es fa molt difícil una nova feina amb ells, ja que el moment és molt diferent i amb molt poques expectatives de tornar a sortir-ne.

- Parelles grans i dones grans soles (fadrines o separades), amb problemes físics o psíquics sense gaire possibilitats de feina i sense poder accedir a algun tipus d'ajuda econòmica o recursos més relacionats.

Noves necessitats identificades:

El que dificulta més aquestes persones i famílies, i que s'afegeix de forma greu i important econòmica i material és la desesperança, la impotència i la frustració.

Cada vegada fan més falta espais de trobada amb la gent per a poder parlar i escoltar; espais de relació amb altres (acompanyament a persones aïllades o espais per a compartir experiències d'autoajuda); de creixement personal (autoestima, capacitat emocional, reconèixer sentiments, superació de la pèrdua, empoderament per a l'autonomia personal, grupal i social, reforç per a trobar un horitzó vital i un futur esperançat amb perspectives positives); de mediació davant situacions conflictives.

D'altra banda el fet de perllongar-se en el temps aquesta situació complica les possibilitats de canvi i de millora, el que pot afectar a futures generacions.

Línies de feina i propostes de futur

Per afrontar les necessitats de persones amb la vida destrossada i sense horitzó d'esperança, Càritas ha de respondre des de l'acollida i l'acompanyament que només es pot realitzar des de la fe i des d'una espiritualitat profunda. Açò ens fa plantejar-nos la necessitat d'aturar-nos, reflexionar i parlar-ne perquè cada petita acció de Càritas pugui tenir aquesta dimensió.

Citant a Víctor Renes es tracta de reforçar que *“Càritas sigui radicalment allò que és”*, és a dir, enmig d'aquesta incertesa, Càritas ha de redescobrir els seus punt d'ancoratge, aportant alguna cosa pròpia, diferencial. La crisi és un escenari que motiva la prioritització i això vol dir que Càritas ha de centrar-se en allò essencial des d'un estil propi i solidari (el “viure senzillament perquè altres, senzillament, puguin viure”).

18

Per il·luminar el moment present **algunes idees força** són:

·Reconèixer que la nostra **capacitat de resposta** és **limitada i complementària** a moltes altres que exerceixen els serveis públics i altres entitats privades.

·Reivindicar **la pròpia identitat** de Càritas que ens ha de mantenir fronterers: arribar a *les persones en situació de màxima exclusió social*, per evitar l'expulsió de persones de la societat.

·Recuperar la **primera acollida** de la persona des que entra a la porta de la diocesana i de les parroquials, i la necessitat d'un canvi de perspectiva en **l'acompanyament** front a les noves necessitats i la manca de recursos. Acompanyar a les persones perquè no perdin drets.

·Davant el paradigma del nostre sistema que és el del tenir, hem de recuperar el ser, recolzant projectes que tinguin com a paradigma el ser: **ser personal, ser relacional, ser comunitat**.

·**La participació** de les persones transforma la nostra acció (no són "beneficiaris" ni "destinatariis" sinó participants). Açò canvia completament la relació.

·**La denúncia** és un aspecte clau, perquè Càritas pot i ha de desvetllar el sistema que genera injustícia i desigualtat. Una denúncia arrelada i contrastada amb l'objectiu de transformar la realitat.

PROGRAMES

Acció de Càritas en el territori

El servei de les Càritas Parroquials, representades per les comunitats cristianes, són el testimoni de vida d'aquestes comunitats davant de la pobresa. És la primera referència de l'acció social estès a totes els indrets de Menorca.

Les condicions de vida de moltes famílies han estat molt difícils, en molts casos, ha empitjorat la ja precària situació en la que vivien i han cercat cobrir les necessitats més bàsiques en l'ajuda fraterna de les Càritas parroquials.

Les activitats principals són:

ACTIVITATS ACCIÓ SOCIAL VOLUNTARIAT PARRÒQUIA	VOLUNTARIS	USUARIS*
Reforç escolar infants / centre obert	12	58
Classes català per a nousvinguts	1	15
Grups animació immigrants	19	55
Visites domiciliàries	39	154
Animació residències i geriàtriques	23	59
Grups manualitats gent gran	10	43
Grups estudi i sensibilització comunitària	11	
Servei aliments i acollida	30	2.066
Repartiment recollida de roba	1	3
Grups botiga de roba	29	
Botiga comerç just	21	
Espais familiars parroquials	2	12
TOTAL	198	2.465

*Aquestes xifres no signifiquen un número total de persones ateses sinó les persones que han participat dels diversos programes.

Acollida i l'acompanyament. El servei d'acollida és un espai que pretén que la persona que hi acut se senti atesa, escoltada, acompanyada, a la vegada que se l'orienta i adreça al recurs que necessita (serveis socials municipals, altres serveis de Càritas Diocesana, etc.). El servei d'acollida esdevé la porta d'entrada que permet detectar necessitats i plantejar l'acompanyament o creació de nous serveis.

Servei d'Aliments. El Servei d'aliments de Càritas Menorca funciona bàsicament amb els equips de voluntaris de les Càritas Parroquials dels municipis de l'illa que, setmanalment, fan entrega d'una bossa de menjar a les famílies i/o persones que pateixen situacions d'especial dificultat. Les treballadores socials dels serveis municipals i de Càritas Maó i Ciutadella són les responsables de realitzar les valoracions socials (segons criteris professionals) i s'encarreguen de fer les derivacions a les parròquies corresponents.

És un programa que es dirigeix a persones i famílies amb necessitats econòmiques agudes o cròniques i que precisen d'ajuda alimentària periòdica o puntual.

Si miram les dades de cada zona, el número aproximat de famílies/persones amb dificultats econòmiques ateses pel servei d'aliments ha estat:

USUARIS DEL SERVEI D'ALIMENTS PER ZONES TERRITORIALS	
Càritas Arxiprestal de Ciutadella	697
Càritas Parroquial Ferreries	64
Càritas Parroquial d'Alaior	217
Càritas Interparroquial de Maó	700
Càritas Parroquial Sant Lluís	94
Càritas Parroquial des Castell	294
TOTAL	2.066

A banda de les Càritas parroquials, a Maó hi ha el S.A.C (Servei d'Alimentació de la Caritat) que és gestionat a Maó per les filles de la Caritat i l'Associació Sant Vicenç de Paül, en conveni amb Càritas Interparroquial de Maó.

El Pla d'Ajuda als Necessitats del FEGA (Fondo Español de Garantia Agraria, Ministerio de Medio ambiente y Medio Rural y Marino) és un sistema de repartiment d'excedents alimentaris de la UE, gestionat a Espanya a través de Creu Roja que s'encarrega de la seva distribució a les Illes Balears (conegut tradicionalment com el banc d'aliments).

Durant el 2011, el total de quilos rebuts per les zones parroquials (Càritas Parroquial Es Castell, Sant Lluís, Maó, Alaior, Ciutadella i Ferreries), i en cada una de les fases per part del "Banc d'aliments" ha estat de 60.654,95 quilos. Així mateix les parròquies disposen a les esglésies de cistelles d'aliments durant tot l'any i fan compres d'aliments

bàsics que complementen les donacions i els articles subministrats de la UE.

Apart, les Càritas parroquials obtenen més productes per mitjà de:

a) Organització de campanyes de recollida de menjar a l'època de Nadal i en altres moments puntuals en la que participen supermercats, centres educatius, comerços, particulars ...

b) Col·laboració de supermercats durant tot l'any a diferents municipis de Menorca (Ciutadella, Ferreries, Alaior, ...).

c) Donacions d'aliments per part d'hotels, apartaments... durant el tancament de la temporada turística.

d) També, cada vegada més les administracions locals (preferentment Ciutadella, Ferreries, Es Castell, Es Mercadal, Alaior), les associacions (l'associació de gallines autòctones de Menorca, associació de voluntaris de la Caixa, Clubs Rotaris, corals...), organitzen activitats pròpies i recullen aliments que donen a Càritas Diocesana de Menorca.

Grups d'Animació a les persones immigrades.

Aquests tallers estan dirigits a la integració social dels nouvinguts dins la comunitat cristiana, així com a la sensibilització de la societat d'acollida.

Organitzen espais de reflexió i intercanvi, sessions de formació i eines d'habilitats socials i personals.

Les comunitats que desenvolupen aquestes accions són:

·Una Illa pel Món de Ferreries , Santa Maria de Maó i La Concepció de Maó,

·Tallers de Tertúlia, Convivència i Amistat. Parròquia Santa Maria de Maó

Sensibilització comunitària. Les accions de sensibilització que es fan des de les comunitats cristianes destaquen pel compromís ferm dels voluntaris que fan possibles algunes accions de Càritas. Destaquem els serveis

i projectes de:

Servei de Bossa de feina, oferint tècniques laborals, recerca de feina i seguiments (Parròquia Santa Maria de Maó).

Reforç educatiu per a infants i adolescents en les parròquies de Sant Bartomeu de Ferreries, (2 voluntaris i 24 fillets i filletes) i la Parròquia de Santa Eulàlia d'Alaior (4 voluntaris i 15 fillets i filletes)

Hi ha parròquies a Ciutadella , St. Esteve (3 voluntaris 9 fillets i filletes), St. Francesc (1 voluntari, 3 fillets i filletes) i St. Antoni Maria Claret (2 voluntaris, 6 fillets i filletes), que en els seus locals acullen el reforç escolar organitzat per la Càritas Diocesana.

Botigues solidàries, les parròquies de Sant Bartomeu de Ferreries (14 voluntaris), de Sant Martí d'Es Mercadal (15 voluntaris) i de Santa Eulàlia d'Alaior (15 voluntaris) tenen un grup de voluntaris que són els qui gestionen les botigues de roba de segona mà i de Comerç Just.

Espais familiars, en el darrer trimestre del 2011, en la Parròquia de Sant Esteve es va centralitzar aquest servei de l'equip d'atenció primerenca.

Aquest servei té com a destinataris totes les famílies usuàries de Càritas Ciutadella que tenen fills menors de 3 anys no escolaritzats. El seu objectiu és donar suport a les famílies perquè s'integrin a les xarxes socials i així millorar el context educatiu per als seus fills.

Centre Obert Sant Francesc, la Parròquia de Sant Francesc de Maó en els seus locals acull el centre obert relacionat amb el projecte d'infància i joventut de Càritas Diocesana.

El voluntariat a les residències geriàtriques

És un programa d'animació i de participació organitzat i que complementa les intervencions públiques i privades, que pretén reduir la solitud de les persones grans a tra-

vés de l'acompanyament i suport afectiu a les persones que resideixen en centres residencials.

Les principals **accions** de 2011 van ser:

- Suport del voluntariat a la persona gran: escoltar-la, transmetre-la afecte, facilitar la conversa, animar-la a fer diferents activitats.
- Taller de manualitats, reciclatge de bosses, acompanyaments i animació.
- Altres activitats: sortides, excursions, celebracions puntuals, actuacions...
- Suport organitzatiu del voluntariat a partir de les reunions de seguiment i els tallers formatius sobre Comunicació i Eines per dignificar a les persones velles.
- Difusió del programa mitjançant exposicions, sortides al carrer, fires i mostres.

Hi participen:

- Grup de voluntaris de l'Arxiprestat de Maó, Parròquies del Carme, Santa Maria, La Concepció, a la Residència del Consell Insular de Menorca.
- Parròquia de Santa Eulàlia d'Alaior a la Residència Geriàtrica Es Ramal d'Alaior.
- Grup voluntaris a la Parròquia de Sant Martí des Mercadal.
- Grup voluntaris de la Parròquia de Sant Bartomeu a la Residència Geriàtrica de Ferreries.
- Grup de voluntaris de la Parròquia de Sant Cristòfol d'Es Migjorn Gran.
- Voluntariat de la Consolació al Centre sociosanitari Santa Rita.

Grups de manualitats

Formats per un grup de persones que per mitjà de l'activitat manual generen un espai de convivència i practiquen l'estimulació motriu.

Principalment, fan:

- Taller de bosses a partir de paper reutilitzat, per a les botigues de S'Altra Senalla.
- Tallers de manualitats tradicionals.
- Taller de costura.

A les parròquies següents: Sant Rafel, Sant Antoni Mª Claret, Grup Xano-xano, de Sant Bartomeu, Santa Eulàlia d'Alaior, Sant Martí d'Es Mercadal, Sant Francesc de Maó (Taller Convivència i Amistat) i la parròquia Sant Lluís.

Grups de suport a Mestral

Els voluntaris de les Càritas parroquials disposen de punts de recollida de roba i d'altres petits estris en les diferents poblacions que són recollits periòdicament i de forma organitzada pel servei de camió dels tallers Mestral de Càritas.

Acció de base

El programa d'Acció de Base té com a finalitat acollir, escoltar i atendre a totes les persones que s'atraquen a Càritas sol·licitant un suport per una o diverses demandes concretes, així com descobrir les necessitats socials i de pobresa que hi ha en el nostre entorn.

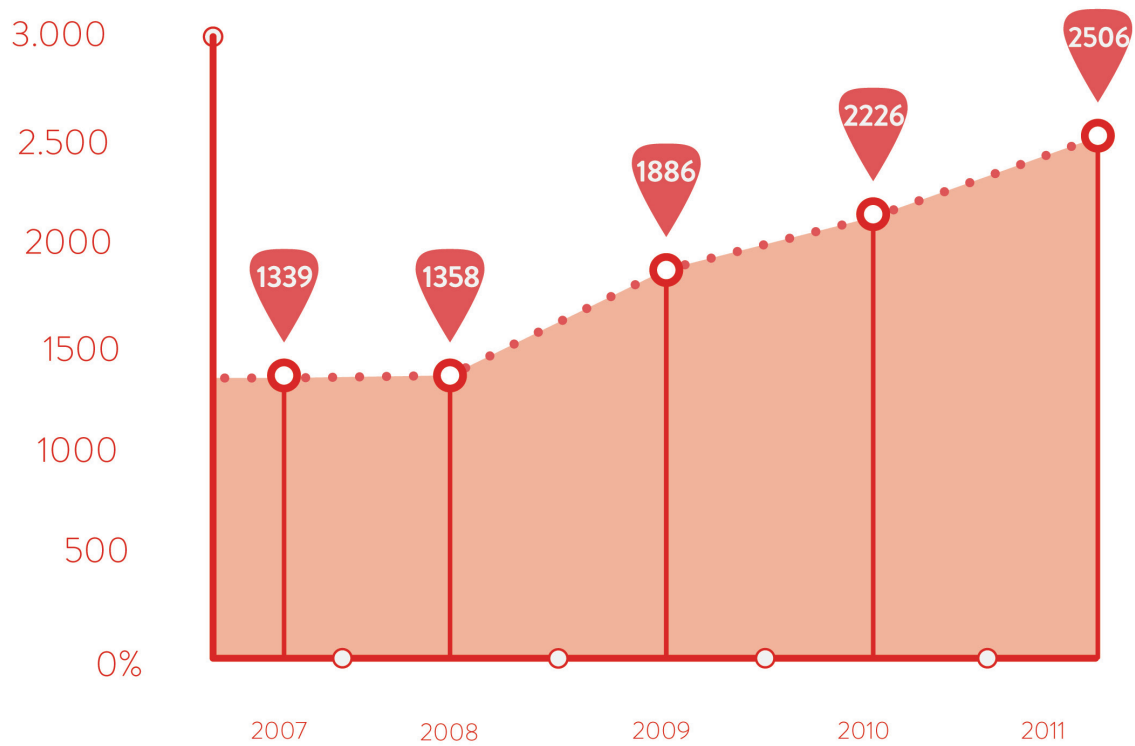
Les activitats principals d'atenció individual són:

- Acollida, informació, orientació i gestió de recursos.
- Valoració i prestació d'ajudes diverses, econòmiques puntuals i materials (roba, alimentació, mobles...).
- Elaboració de plans de treball individualitzats i acompanyaments.
- Visites a domicili.
- Acompanyaments a altres serveis interns i externs de Càritas.
- Coordinació amb altres serveis, per tal de treballar en xarxa i millorar situacions individuals i familiars desfavorides.
- Activitats extraordinàries (campanyes de sensibilització: recollida de joguines, recollida d'aliments, dia de les persones sense llar, ...).

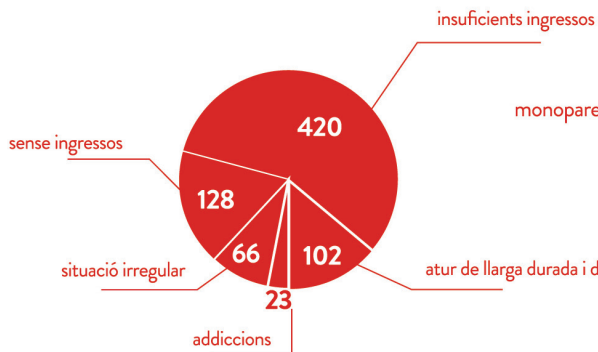
El 2011 es va reforçar l'acció de base amb dues treballadores socials a mitja jornada durant el primer semestre de l'any que donaven suport a les dues treballadores socials de Maó i Ciutadella, respectivament. Una altra acció ha estat reforçar de manera especial el contacte de la treballadora social amb els grups de voluntaris de les Càritas parroquials amb l'objectiu de dinamitzar i acompanyar la seva acció social dins la Parròquia.

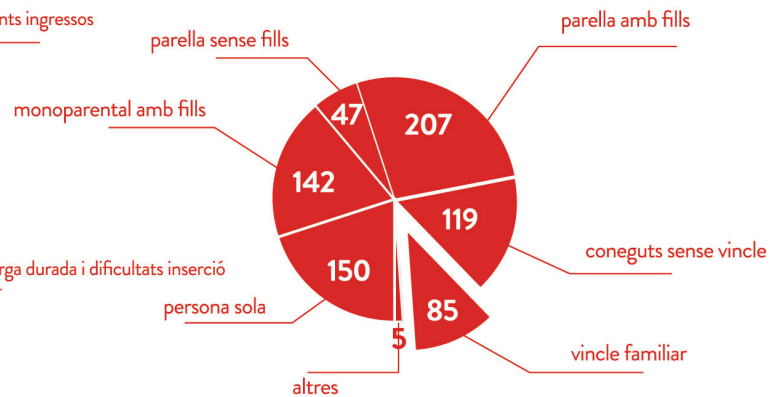
Intervencions

Problemàtiques

Situació familiar

Respecte el perfil de les persones ateses, el més destacable és:

El número de **persones ateses per primera vegada és de 112 (15%)**, es tracta de persones que han passat de la vulnerabilitat a la pobresa, afectades principalment per l'atur creixent.

Respecte **el sexe**, es segueix donant un predomini de **la població femenina (57%)**, encara que el percentatge d'homes està augmentant.

Pel que fa a **les edats** de les persones ateses, el col·lectiu més representat és molt jove, entre **25-35 anys** (31,16%), seguit del col·lectiu que té entre **36-45** (30%) i del tram d'edat de **46-64** anys (27,2%). És, per tant, una franja majoritàriament en edat laboral que es troben en una situació d'atur de llarga durada. Destacam la situació de joves que no han acabat els estudis (entre 18 i 24 anys) i que no han tingut encara cap feina (**9,5%**).

Pel que fa **al seu origen**, el **nombre d'espanyols** ha pujat considerablement, (48,73%), respecte l'any 2010 que va representar el 40%. Una dada significativa és la disminució d'alguns grups de població de procedència estrangera, Bolívia, Brasil i Equador, en 7% menys en relació al 2010. Tanmateix el número de **persones immigrades** acollides des dels serveis d'atenció primària ha representat el 51%, persones que tenen moltes dificultats per trobar feina i amb pocs recursos econòmics.

Pel que fa a **la problemàtica de les persones ateses** per Càritas, es manté la tendència creixent de **les persones i famílies sense feina amb ingressos** (treball, pensions, prestacions) **insuficients** per a cobrir necessitats bàsiques regularment (**56%**); **persones sense ingressos i sense dret a percebre cap prestació pública periòdica (17%)**. També ens trobam amb persones sense ingressos que compleixen requisits per a ser beneficiàries de prestacions econòmiques públiques però que encara no els hi ha concedit.

Respecte el tipus de llars ateses, el 46% són famílies amb fills menors, d'aquests un 27% són parelles amb fills i un 19% són mares o pares sols amb fills al seu càrrec. Les persones soles representen el 20%. Finalment les parelles sense fills són un 6%. Altres tendències d'agrupaments a destacar són les llars amb famílies extenses en un 11% i les llars que agrupen persones conegudes sense vincle familiar (16%).

Si ho especificam amb **demandes principals dels ajuts donats**, extreiem el següent gràfic:

·Alimentació i productes de primera necessitat: aquesta demanda d'aliments en espècie i també per mitjà d'un suport econòmic per la compra de productes frescos, ha estat constant i ha augmentat davant la situació de mancança monetària amb l'objectiu de mantenir les famílies. Són un total de **1.308 ajuts en aliments**, representant **un 52%** del total de les intervencions. D'altra banda, aquest any també s'han facilitat productes de neteja i d'higiene personal.

·Treball: El context és clarament desfavorable per a les persones vulnerables i en situació d'exclusió social.

Malgrat la quantitat de serveis relacionats amb la inserció laboral, el creixement de l'atur és la realitat més dura d'aquest moment que vivim a l'illa. L'enquesta de població activa del primer trimestre de 2012 ens indica la realitat tan dura de la nostra població a les Illes Balears; amb una taxa d'atur de 28,01% .

Aquest context ens porta a l'equip de formació i ocupació a reflexionar sobre el nostre treball per a seguir recolzant i facilitant la inserció social i laboral dels sectors amb més dificultats i de major risc d'exclusió.

·Medicaments i atenció a nadons: que inclou medicaments infantils, ulleres, llet de continuació, bolquers, alguns tractaments... Suposa **256 ajuts (10%)**. En el context actual s'ha incrementat l'empobriment de les famílies, especialment les famílies amb fillets menors

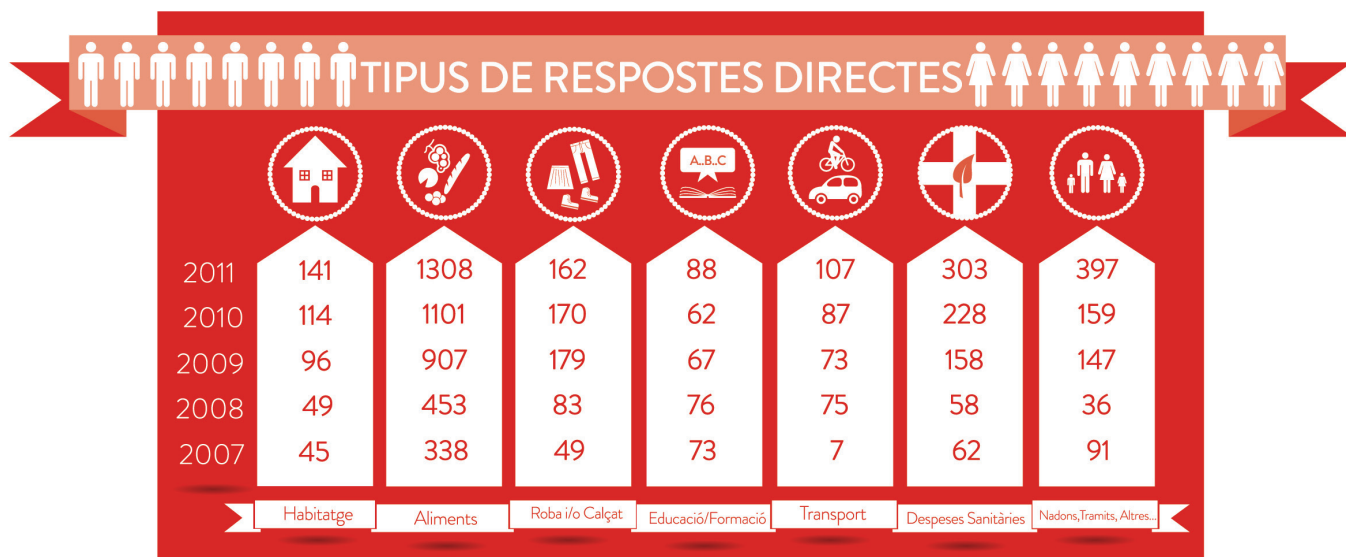
d'edat, i d'entre elles, mares soles amb filllets petits i les famílies nombroses amb menors al seu càrrec.

A les Illes Balears, al llarg dels darrers quatre anys, la pobresa infantil ha crescut fins al punt de situar la nostra comunitat autònoma en el cinquè lloc començant per baix. La pobresa de les famílies suposa problemes importants pels seus fills. **El 30% de famílies viuen amb menys de 640 € mensuals.**

·Habitatge: Segons les dades de Càritas, les respostes en l'àmbit de l'habitatge són significatives. Un **13%** de les intervencions representen ajudes econòmiques pel manteniment i adequació, passant pel pagament d'alguns subministres bàsics (llum i aigua) i en poques ocasions, aportant una quantitat econòmica per tal de fer front a part del pagament del lloguer o de la hipoteca. El canvi de context econòmic ha significat per un emergent volum de persones veure perillar el dret de l'habitatge. Un número significatiu de persones que acudeixen a Càritas comparteixen habitatge, viuen a habitacions rellogades, es troben acollits a cases de familiars, joves emancipats retornen a casa dels pares. La pèrdua de l'habitatge és una font de conflicte i de desestructuració per a moltes famílies.

·Ajudes per al transport esdevé una ajuda necessària per a la recerca de feina o per a la participació a diferents espais formatius.

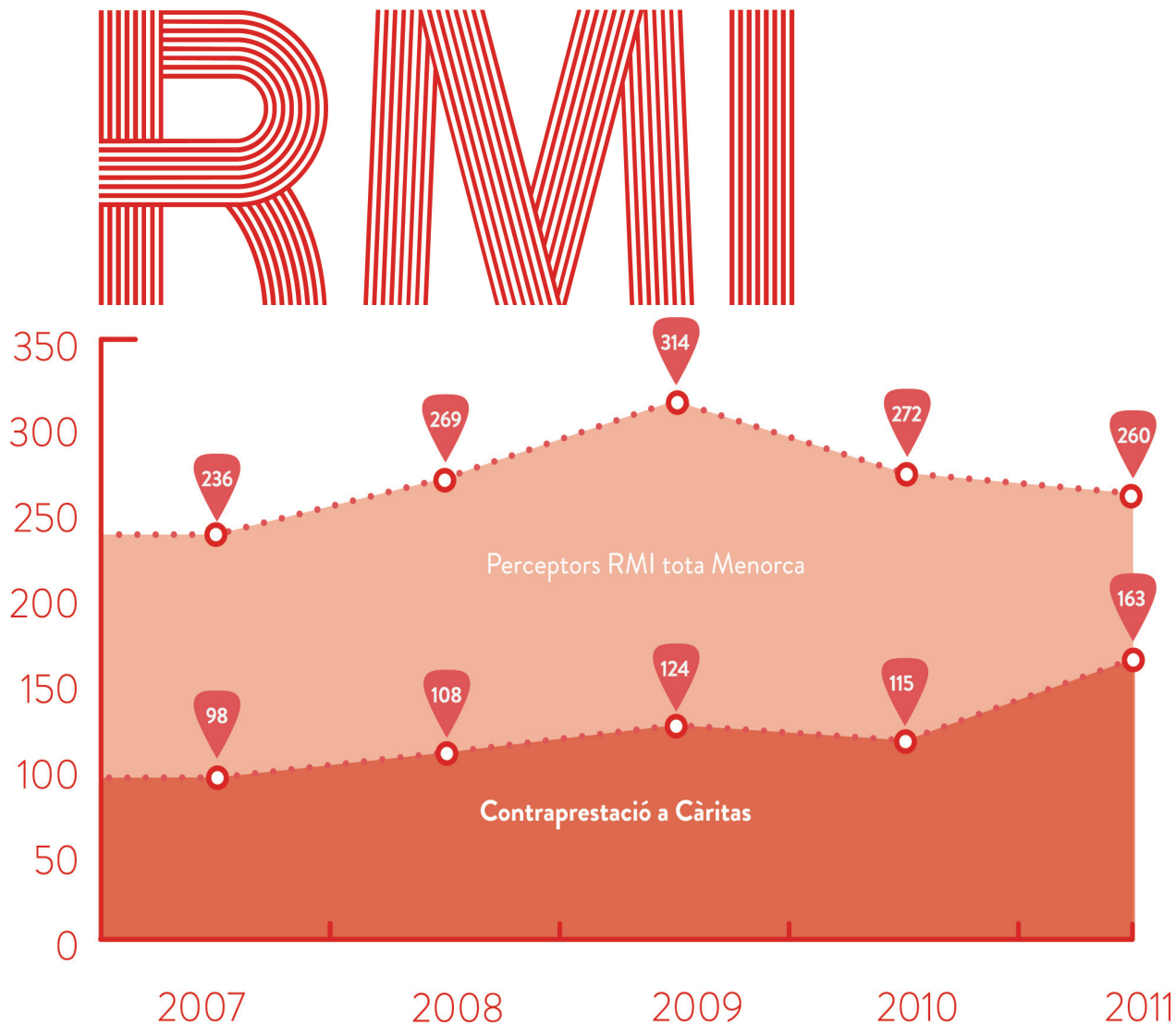
·Formació i educació, aquesta demanda ha anat creixent com per joves i infants sol·licitant cursos específics i reforç escolar. Així mateix hi ha hagut un creixement amb ajudes per material escolar, activitats extraescolars i material per a cursos d'adults, entre d'altres.

Renda mínima d'inserció.

Càritas és l'entitat responsable de gestionar les RMI de tota l'illa de Menorca.

Es tracta de la gestió de la prestació mitjançant els serveis administratius de l'entitat, el seguiment social de les persones que han de fer la contraprestació en algun servei de Càritas (Mestral, botigues solidàries, centres oberts, cursos i tallers,...).

Del total de persones perceptores de Renda Mínima, 163, o sigui el 62,7% del total (26), han realitzat la contraprestació a Càritas en els següents serveis:

Al llarg de 2011, un altre aspecte a tenir en compte és que la gestió de la RMI cada vegada es complica més a causa que els pagaments són més específics, es realitzen de forma fraccionada, es fan avançaments per part de Càritas, el que suposa una major dificultat en la gestió i un augment en les coordinacions tant amb el departament de Benestar social, com amb els Serveis socials municipals i els Serveis administratius de l'entitat.

Davant quanties de la prestació insuficients, estem ajudant en ajudes per complementar la situació familiar (alimentació, pagament d'alguns deutes, ajuts pel transport per a persones que participen en processos formatius...).

Una altra evidència significativa és la problemàtica de persones que no tenen opció a cap tipus d'ajuda, ni compta amb cap tipus de xarxa de suport... Aquestes situacions posen de manifest l'augment progressiu de persones que quedaran fora de la prestació i/o recurs.

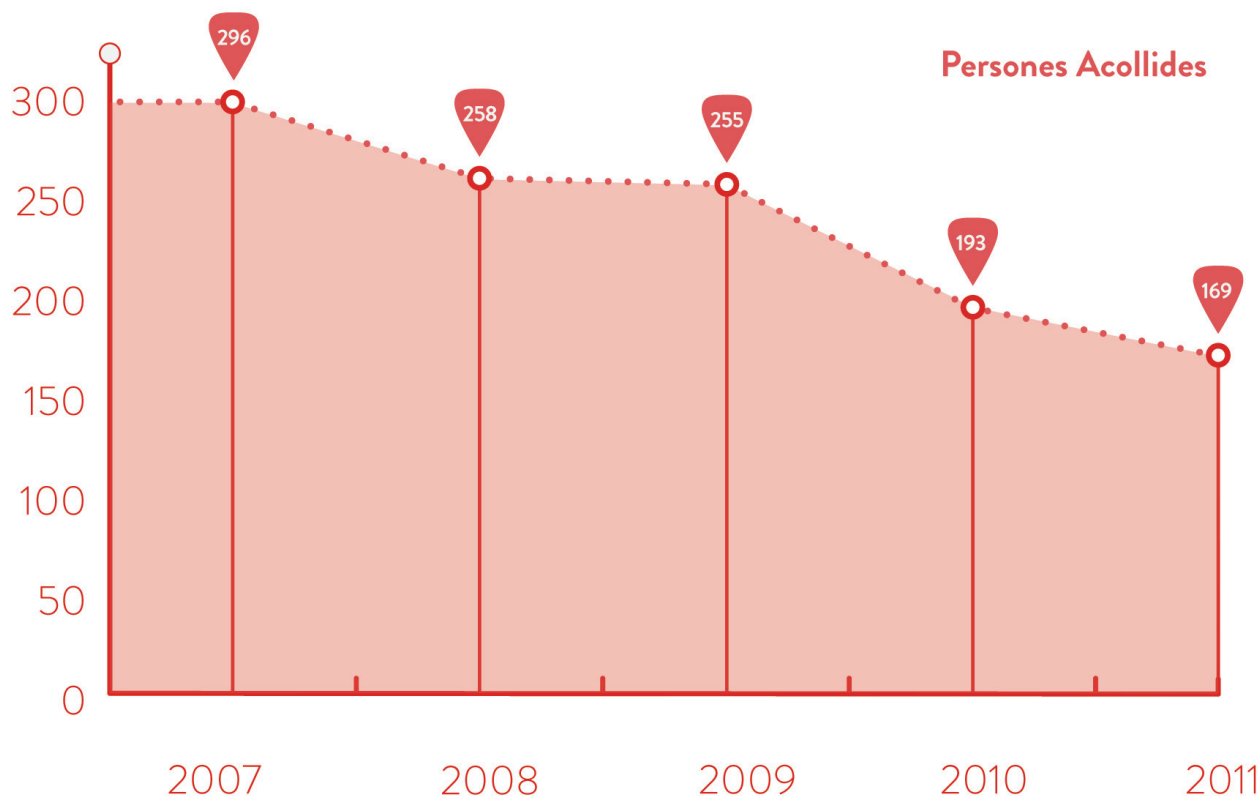
Aquest fet, provoca que es perdin elements de sosteniment familiar (deixar de pagar despeses relacionades amb l'habitatge, manca de suport per assumir temes de salut, alimentació, educació...). Per tant, és evident que es fa necessari algun tipus d'ajudes per a mantenir a les persones que queden fora d'aquest recurs.

Allotjament alternatiu

A nivell teòric i formal – lleis, normatives, plans socials, etc. – el dret a l'habitatge es considera un dret social i ciutadà bàsic. La Constitució Espanyola recull explícitament aquest dret. Però és un dret poc protegit, perquè quan algú perd l'habitatge, la llar, entra en una espiral d'exclusió en la qual és molt fàcil empitjorar, i és molt difícil sortir-ne.

Davant les dificultats que tenen les persones amb menys recursos econòmics i socials, mitjançant els serveis d'allotjament, la persona pot comptar amb un suport per fer front als problemes més relacionats amb l'habitatge.

Cases d'Acollida (Sant Francesc de Maó i Casa d'acollida de Ciutadella). Són un recurs d'urgència ja que atenen a persones que es troben temporalment sense habitatge o sense els recursos econòmics per accedir-hi. Està preparat com a servei d'urgència per a víctimes de violència de gènere. L'objectiu general és cobrir les necessitats bàsiques d'aquestes persones per evitar que dormin al carrer. Les dues cases d'acollida, a Maó i a Ciutadella, disposen de 12 places cada una.

Les activitats principals:

- Donar allotjament temporal a Maó i Ciutadella.
- Servei de bugaderia, dutxes i menjador (sopar).
- Servei de menjador els migdies (a Maó).
- Activitats d'intervenció i seguiment individual de les persones acollides.
- Afavorir l'accés als recursos normalitzats i potenciar la seva participació social.
- Coordinacions externes amb els diferents serveis socials implicats.

La tendència dels tres últims anys és el descens progressiu de persones que sol·liciten el servei continuat.

Pel que fa al **perfil**, predomina l'home, 86% (146) respecte la dona, 14% (23), **l'edat** majoritària és la franja entre 24 i 45 anys, representant un 65% del total (25 a 35 anys són 53 persones i de 36 a 45 anys, 57). Malgrat tot, les persones joves d'entre 18 i 24 anys continuen augmentant, 5% (38).

Els fadrins són més majoritaris amb un 43% (72) del total, seguida de les persones casades i divorciades que sumen un 54% (26,6% i 27,2% respectivament).

Destacam l'elevat allotjament d'espanyols, 47%, (79) i marroquins, 24% (41) amb formació bàsica.

Les **situacions i problemàtiques** que viuen aquestes persones, van des de:

- Pèrdua de treball**, representen el 72% del total (112) i suposa un 12% més respecte el 2010.
- Persones sense ingressos econòmics**, suposen un 63% (108), representant un 9% més respecte el 2010
- Un 46% reben **una prestació econòmica** (atur, subsidi...) **insuficient** per afrontar les necessitats bàsiques.
- Les **persones sense un allotjament** han estat un 37% (78).

Pis d'Estada Temporal. Es tracta d'un pis compartit per a quatre o cinc persones amb pocs recursos econòmics

per accedir a un pis i amb poca o nul·la xarxa familiar i/o social. Així, aquest servei dona resposta a un habitatge digne a un preu assequible, l'ajuda mútua que es dona entre ells i que facilita la convivència i el compartir gestions. L'experiència d'aquest servei ens confirma que és un recurs de pas entre les cases d'acollida i l'habitatge autònom, amb caràcter transitori i amb un grau relativament baix de seguiment, assemblant-se en certs aspectes, a una situació propera a l'autonomia total. El Pis d'Estada Temporal d'Es Castell funciona des de fa cinc anys.

Persones allotjades

12

El nombre de persones allotjades al Pis d'Estada Temporal d'Es Castell continua amb la tendència a augmentar lleugerament respecte anys anteriors. Fet que s'explica perquè el temps d'estada màxim és de tres mesos i el servei ha estat més utilitzat durant tot l'any derivant-s'hi un nombre major de persones. La capacitat màxima del pis és de 4 persones.

Un dels **reptes** fonamentals, és acabar amb la invisibilitat i la ignorància social de les persones sense llar, un dels aspectes més dramàtics que pateixen perquè com diu el full editat per Càritas Espanyola amb motiu del Dia Sense Sostre 2011 (27 de novembre) aquest drama se'ns presenta en primera persona: "Em feis invisible. I per tant, no puc accedir a formar-me, constantment em demanen dades als llocs on m'acullen, també dotzenes de papers que no tenc per demanar una targeta de salut, com que no tenc casa no em deixen empadronar, no entenc els documents que em donen...". I com a tal a Càritas volem ser autocrítics i volem rebre crítiques de les persones ateses en primer lloc i per damunt de tot. Volem millorar, ens volem convertir d'allò que no feim bé, volem ser part de la solució, i no còmplices de la perpetuació del problema.

Dit açò, volem subratllar que l'atenció a les persones

sense llar no és un problema estricte de serveis socials i de les entitats que es dediquen específicament a la lluita contra l'exclusió social. És un problema de tots, és una lacra social, que qüestiona el concepte mateix de l'estat de benestar. Per sortir d'aquesta espiral és necessària una estratègia global, que vagi molt més enllà de l'atenció directa a les persones que es troben sense llar. La política urbanística, la construcció d'habitatges, les polítiques socials en un sentit ample, els serveis de foment de l'ocupació, els serveis de salut...tots els sistemes de protecció social han de treballar en una mateixa direcció des d'una perspectiva preventiva, perquè allò que percebem com un dret per a nosaltres, no ho podem considerar un regal per a les persones en situació d'exclusió social i pobresa.

Infància i Joventut

El Programa d'Infància i Joventut comprèn dos projectes, dirigits a infants i adolescents d'entre 6 i 16 anys d'edat.

Reforç escolar: és un servei d'intervenció educativa adreçat a fillets/es que presenten endarreriment acadèmic i/o dificultats d'aprenentatge. Es treballa en petits grups, mitjançant la col·laboració de voluntaris que participen un o dos dies per setmana i que atenen entre dos o tres fillets/filletes. Aquesta activitat es coordina amb els mestres i educadors dels centres escolars, i amb els serveis socials i/o psicopedagògics de Maó i Ciutadella, per establir el suport específic segons la necessitat de cada fillet/a, matisar el pla de feina que sigui més adient i valorar el procés de l'infant al llarg del curs.

Des de Càritas Diocesana es gestiona directament el reforç de Maó i de Ciutadella, ubicat a diferents parròquies, però també es fa reforç a les parròquies d'Alaior i de Ferreries.

Es comptabilitzen els al·lots participants a dos cursos S'ha

Al·lots participants

103

Voluntariat dedicat

36

Centres Oberts (Es Barracó a Ciutadella i Sant Francesc a Maó): pretenen ser un recurs educatiu i un servei de reforç escolar favorable per l'adquisició d'hàbits de conducta saludables a través de l'oci, el temps lliure i l'esport, destinat a la prevenció i atenció del menor en situació de risc social fora de l'horari escolar. També pretén promoure l'educació de valors, la tolerància, la cooperació, la justícia, la igualtat,... entre els menors. Els dos centres tenen capacitat per acollir a 30 fillets cada un. El centre obert Es Barracó està ubicat al barri de Dalt Sa Quintana de Ciutadella i el centre obert de Maó està ubicat a la parròquia de Sant Francesc.

Es comptabilitzen els al·lots participants a dos cursos escolars. S'ha atès a un nombre major d'usuaris respecte l'any anterior, és a dir, que hi ha hagut més altes i baixes als centres, tot i que les places sempre han estat totes cobertes. Destacar l'augment de les demandes i de les necessitats educatives dels nens que han participat.

Al·lots participants

114

Voluntariat dedicat

17

Serveis d'Immigració i Interculturalitat

La ciutadania, en el sentit més ampli del terme, representa un dret i, un deure de participar, junt amb els altres, en la vida social i econòmica i en els assumptes públics de la comunitat. El diàleg intercultural té una important funció que desenvolupar. D'una banda, per evitar les divisions ètniques, de classes socials i econòmiques, religioses, lingüístiques i culturals i, per l'altra, reconèixer les nostres diferents identitats de manera constructiva i democràtica conforme a valors universals comuns que ens permeten avançar junts.

Les principals accions s'agrupen en tres àmbits:

a. Tallers d'integració a Maó i a Ciutadella: Per aconseguir la convivència i la cohesió és necessari comptar amb espais de diàleg i reflexió que també incloguin la població en una situació més vulnerable per construir visions compartides i destruir prejudicis.

Aquestes activitats compten amb un nombre important de persones voluntàries que ens ajuden a realitzar aquesta tasca.

ACCIONS, SERVEIS I RECURSOS GRUPALS I COMUNITARIS		
ACCIONS PER A LA CONVIVÈNCIA I COHESIÓ		
ACCIÓ	LLOC	PARTICIPANTS
Alfabetització	Maó / Ciutadella	21
Castellà	Maó / Ciutadella	42
Català	Maó / Ciutadella	71
Informàtica	Maó / Ciutadella	29
Anglès	Maó / Ciutadella	25
Alemany	Maó	10
Taller de costura i manualitats	Maó	8
Taller de cuina	Maó	13
Taller ens coneixem	Maó	25
TOTAL		244

b. Sensibilització sobre el fet migratori: Volem destacar les II Jornades sobre el Fet migratori “Junts en la diversitat”, organitzades el dia 11 de maig amb una xerrada de n’Arcadi Oliveres, doctor en economia i professor de la UAB, amb el títol “La Crisi i nosaltres”; i el dia 20 de maig una xerrada de na Thaïs Fadrique, historiadora i arqueòloga, amb el títol “Persones que migren, persones que reben: el món d’avui davant la globalització”.

ACCIONS SENSIBILITZACIÓ

TIPUS	ACCIÓ	LLOC	PARTICIPANTS
Escolar	Taller Històries de vida a escoles	Maó, Ciutadella i Ferreries	495
Població en general	Jornades Fet migratori Dia discriminació racial	Maó i Mercadal	300 Acte al carrer
Mitjans de comunicació	Diari Menorca i ràdio COPE	Menorca	Població en general
Participants	Taller Ens coneixem	Maó	25

TREBALL COMUNITARI I TREBALL EN XARXA

ACCIÓ	LLOC	HORES	ENTITATS	PARTICIPANTS
Acompanyament associacions	Maó i Ciutadella	25h	14	20 - 25
Participació a comissió d’entitats	Maó	10h	8	4 tècnics
Participació a la comissió de feina per a la Inclusió Social	Maó	12h	8	3 tècnics

c. Treball comunitari i treball en xarxa: Treballam des de la implicació i participació tant del voluntariat, com dels professionals per construir teixit en el propi entorn i impulsar i/o participar en un treball conjunt que afavorirà una major cohesió social i una major ciutadania.

Hem participat en diferents comissions i grups de feina en els Ajuntaments, Consells Insulars i Govern de les Illes Balears: som membres dels Forum per la Immigració del Consell Insular de Menorca i dels Ajuntaments que tenen constituït el Fòrum per la Immigració.

Hem participat en nombroses activitats (fòrums, tertúlies, observatoris, xerrades) amb Associacions d'Immigrants implantades a cada territori i amb altres entitats (OFIMS, Creu Roja, Metges del Món, REAS, Sindicats, Grups d'Acció Social, Col·legis Professionals, etc.) i les associacions de veïns.

Finalment, és en aquesta acció on hem inclòs totes aquelles activitats organitzades o protagonitzades pels participants, perquè només serà amb la seva participació activa que podrem aconseguir aquesta ciutadania.

Dificultats i reptes

Entre les persones immigrants que ja viuen a Menorca, trobam:

- Més dificultats personals davant problemes pel sosteniment de l'habitatge, pels fills que es troben en països d'origen, dificultats amb la llei d'estrangeria. Tots aquests problemes reclamen una atenció especial d'acollida i de resposta per part dels professionals i voluntaris.
- Pèrdua important de drets i mesures més exigents per gaudir de prestacions: dificultats en els procediments de renovació de permisos de residència i treball, així com també per arrelament, reagrupament familiar, accés a la renda mínima d'inserció...
- Pèrdua d'esperança per aquell grup de persones que no han aconseguit la regularització als tres anys, amb un clar retrocés personal.
- Dintre de la població autoctòna augment significatiu d'una percepció més negativa cap a la persona immigrant.

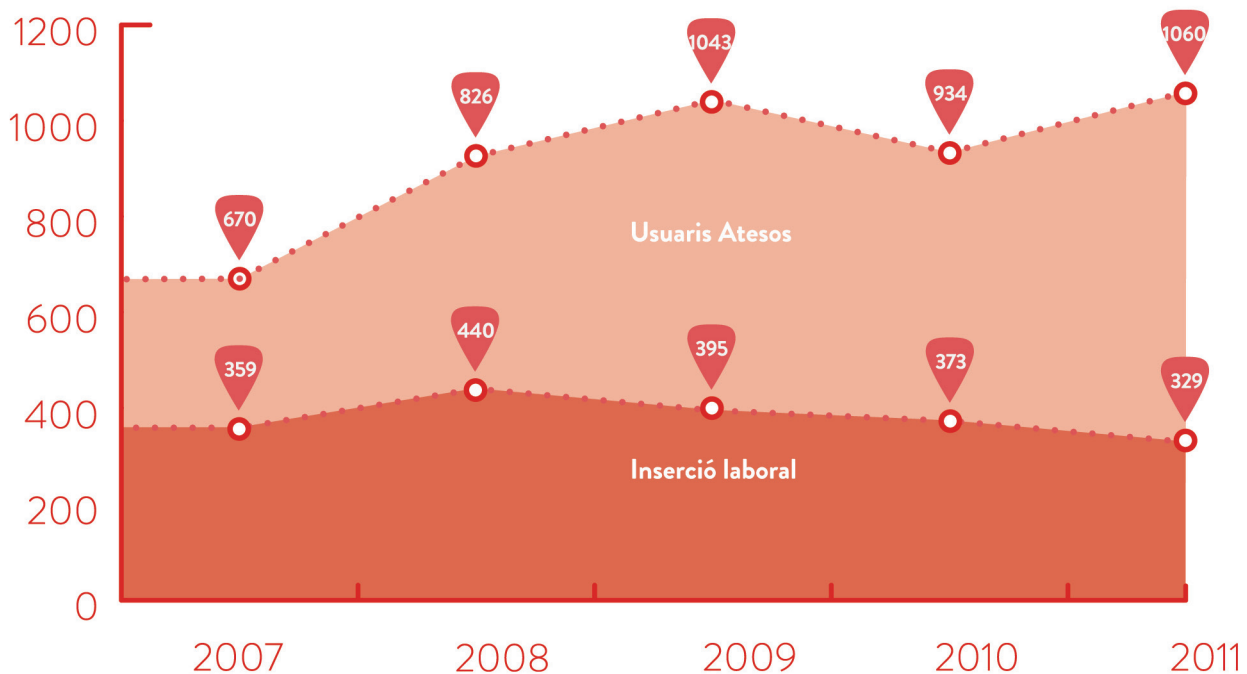
Servei d'Orientació Laboral

Totes les accions d'orientació de Càritas pretenen cobrir les diferents necessitats que pot tenir cada persona en el desenvolupament del seu itinerari cap a la integració sociolaboral. En aquest sentit, posam a disposició de les persones, espais i recursos com les accions d'informació laboral, accions de formació amb diferents nivells d'exigència, accions d'intermediació laboral que pretenen apropar el teixit empresarial i les seves ofertes de feina i iniciatives d'economia social amb diferents formules per a crear oportunitats de treball a persones en situació d'exclusió.

Aquesta situació econòmica que estem travessant ha ampliat el perfil d'atenció en el nostre servei, incorporant a persones que han tingut una vida laboral estable, però que actualment no aconsegueixen incorporar-se al mercat laboral i que, en molts casos, necessitaran reorientar els seus objectius laborals passant per un procés formatiu previ.

Per mitjà dels diferents Serveis es varen atendre al llarg de l'any 2011 un total de **1.060 persones** (52% dones i 48% homes), amb un increment de 126 persones més respecte l'any 2010.

D'entre totes aquestes persones ateses, **un 31%** varen aconseguir **un lloc de feina**. Aquesta xifra reflecteix un descens en relació a l'any 2010 (40%) i mostra com està afectant a les persones en situació d'exclusió, dificultant encara més la seva integració sociolaboral.

Principals característiques

En relació a la seva **procedència**, la dada més significativa és que predominen les persones immigrants que en el 2011 han estat prop del 70%, preferentment persones extracomunitàries (70%). Així mateix convé anotar que més del 30% són de nacionalitat espanyola. Per tant, destaca que la xifra de participants de nacionalitat espanyola s'ha incrementat en relació a anys precedents (l'any 2008, 14,67%, el 2009, 23,01% i el 2010, 26,5%).

Referent a l'**edat** de les persones ateses per Càritas des dels serveis d'Ocupació s'ha d'anotar que la majoria estan entre els 25 i 35 anys amb un 34% (359 persones) del total, seguit de l'interval de 36-45 anys amb un 25% (266). Així mateix hi ha que subratllar que el nombre de persones de més de 45 anys que han sol·licitat aquests serveis suposa un 23% (247). Finalment cal puntualitzar que els menors de 24 anys han representat el 17,75%(167).

Quant al **nivell de formació**, la major part de les persones que participen en els nostres serveis de formació i ocupació, un 39,24% (416), tenen estudis primaris. En segon lloc, els participants amb estudis secundaris representen el 25,75% (273). Per tant, el 65% no superen el nivell d'ensenyament secundari obligatori.

A partir d'aquí es pot apuntar que el perfil predominant de les persones ateses als serveis d'Ocupació de Càritas Diocesana de Menorca és aquest: dona, immigrant, d'entre 25 i 45 anys i, generalment, amb un nivell de formació baix.

La situació de destrucció de llocs de treball del darrer període, ha fet que les persones amb les que treballem necessitin una intervenció més intensa i duradora per aconseguir la seva incorporació laboral.

Com accions desenvolupades hem comptat amb:

·**Serveis d'acollida, informació i orientació** finançat, en part, per Fons Socials Europeus, que es basen principalment en entrevistes personalitzades i acompanyament en l'itinerari d'inserció, tallers de recerca activa de feina, tallers en competències bàsiques, accions individuals i grupals de millora d'habilitat sociolaborals i informació sobre el mercat de treball.

·**Les accions formatives** han estat un eix d'actuació clau si tenim en compte l'elevat nombre de persones en situació de desocupació i la falta de possibilitats d'accedir al treball en determinats sectors, fortament afectats per la crisi. Per mitjà de cursos becats les persones participants han pogut millorar o reorientar els seus coneixements i capacitats per poder accedir en altres sectors econòmics. Els cursos principals han estat: atenció i cura de la llar, horticultura ecològica, així com algun mòdul de certificats de professionalitat relacionat en l'àmbit de residus.

·**Intermediació laboral** des del Programa Incorpora de l'Obra Social la Caixa. Al llarg de 2011 s'han establert relacions amb empreses i amb entitats privades, com associacions d'hostaleria, organitzacions empresarials, cambres de comerç, Pymes...Aquest any s'ha fet una feina molt coordinada amb la fundació de persones amb discapacitat i amb l'associació de RSE de Menorca.

·**Iniciatives d'economia social** per mitjà dels tallers prelaborals Mestral Maó i Ciutadella amb un total de 158 participants distribuïts en els tallers de magatzem, roba, camió, fusteria, botiga, electrodomèstics, viver/Arbres d'Algendar...; l'empresa d'inserció TIV Menorca i les botigues solidàries.

·**Curs CAPI a Ciutadella:** El Curs d'Aprenentatge Professional Inicial (CAPI), està impartit per Càritas i depèn de la Conselleria d'Educació del Govern Balear. Està dirigit a joves d'entre 16 i 21 anys, que no han obtingut el títol d'ESO. Els objectius que es proposen són aprofundir en les capacitats de formació bàsica per facilitar la incorporació al món laboral i possibilitar l'acreditació d'una qualificació professional de nivell 1 d'auxiliar d'Estètica.

El suport i proximitat dels educadors al llarg de tot el curs és fonamental, conjugat amb l'exigència del compliment dels compromisos. Algunes joves es reincorporen al sistema educatiu per a continuar els seus estudis i aconseguir un major nivell formatiu i de qualificació professional, complint d'aquesta manera un altre objectiu: joves millors preparades amb millors opcions d'inserció laboral i de participació social.

Aquesta modalitat educativa té com a finalitat principal revertir els índexs d'abandonament escolar prematur que a Balears és del 36,7% (segons EPA de 2011) i facilitar una qualificació professional que permeti l'accés al mercat laboral.

El context de crisi econòmica i l'augment de les taxes d'atur, fan més necessària la incorporació d'alumnes a programes de política educativa de les Illes Balears.

Nº d'alumnes

13

ACCIONS DE SUPORT SOCIOLABORAL

FORMACIÓ

CURS	LLOC	NRE/DURADA	PARTICIPANTS
Curs de cura a persones grans	Ciutadella	1 / 208h	14
Curs d'horticultura ecològica	Maó	1 / 504h	12
Taller prelaboral de gestió de residus Mestral	Maó Ciutadella	11 / anual	158
Mòdul de professionalitat en residus	Maó	1 / 288h	18
Curs agents sensibilitzadors del medi ambient	Maó	1 / 500 h	7

·Càritas comparteix un **espai de treball** amb la resta de Càritas de les Illes Balears i amb la **Plataforma estatal de treballadores de la llar**. Per mitjà del **Programa Operatiu Regional Balear**, s'ha dut a terme un recull de tot el material formatiu sobre treballadores de la llar i el resultat final ha estat l'edició del CD que s'han enviat a totes les CCDD de l'estat espanyol amb una proposta formativa sistematitzada i homogènia a través de diferents materials de qualificació professional elaborats i recopilats.

·A nivell confederal, la prioritat d'ocupació s'incorpora als grups de treball anomenats, Nivell Tècnic Mitjà, des de Càritas participa una orientadora laboral en el grup de metodologies de la intervenció. D'altra banda, la coordinadora d'economia social i la responsable de roba pertanyen al grup confederal del sector tèxtil. Respecte aquest darrer grup de treball a final d'any es va elaborar un conveni "Recupera", un projecte per a la millora dels projectes de reutilització tèxtil, amb l'objectiu d'afrontar els reptes que aquestes realitats tenen, com la necessitat d'innovació, la millora constant dels processos i el coneixement, l'enfortiment entre dites entitats i xarxes per tal d'anar teixint estructura i generar resultats efectius en clau de sostenibilitat econòmica, social i ambiental.

Finalment s'ha d'anotar que per dur endavant aquest servei Càritas Menorca ha comptat amb la participació de persones voluntàries i diferents professionals remunerats.

Respecte als principals **reptes**, reivindicam que l'accés al món del treball és una eina essencial per una vertadera normalització ciutadana i que davant la descol·locació que pateixen les persones que es troben en risc d'exclusió, requereix una sèrie d'activitats complementàries sense les quals els resultarà molt difícil trobar o mantenir-se en el treball: la relació amb els empleadors, com manejar-se amb els recursos de la comunitat, l'homologació de les capacitacions laborals, etc.

En aquest temps de crisi també es fa necessari estimular al màxim la motivació, tant per ser constant en la recerca de feina potenciant el paper actiu i la importància de l'acció col·lectiva en la recerca conjunta, com en la millora de la capacitació laboral mentre no es troba l'ocupació desitjada.

Economia Social i Solidària

A Menorca, Càritas és pionera en el desenvolupament de l'economia social i solidària, utilitzant la gestió ambiental (recuperació, reutilització i reciclatge de diversos béns de consum), la difusió del comerç responsable i l'agricultura ecològica com a eines d'inserció social i laboral.

Dins de l'àmbit de residus, Càritas acumula una llarga experiència de prop de 19 anys, gestió que es dur a terme en els tallers prelaborals Mestral, l'Empresa d'Inserció TIV Menorca, la gestió en deixalleries i la gestió de residus voluminosos d'origen domiciliari. Accions complementades per programes de sensibilització i conscienciació ambiental, tant per la iniciativa pròpia com en col·laboració amb el GOB, a través del Consorci Mestral – GOB.

Durant l'any 2011 s'ha continuat treballant en la professionalització dels tallers per mitjà de la millora dels processos productius, la formació dels monitors i el desenvolupament dels itineraris d'inserció personalitzats amb cada participant. La finalitat principal d'aquests processos de reflexió – acció entorn als projectes d'economia social és afrontar els nous contextos socials i econòmics estudiant estratègies d'innovació del funcionament de cada taller, i la major col·laboració entre les entitats a nivell estatal, autonòmic i insular, relacionades amb aquest sector per tal d'assegurar una sostenibilitat en el futur.

En la nostra línia de assolir objectius de sostenibilitat i de cura del medi ambient, s'ha creat la "Comissió de sostenibilitat" per a vetllar un ús correcte i sostenible tant de les nostres instal·lacions com de tot el material que s'ha d'emprar en el desenvolupament de les nostres tasques.

La campanya AERESS, *Joguines amb molta vida* organitzada entre totes les entitats membres de la xarxa, es va fer present amb la certesa de que és possible i necessària una economia regida per valors i orientada

a la satisfacció dels necessitats, seguim apostant per una economia social i solidària, recolzant i recolzant-nos, ara més que mai, en altres empreses d'economia social i solidària que comparteixen la mateixa visió, com són la banca ètica, el cooperativisme o el consum responsable. Tot i els seus valors, les empreses i iniciatives d'economia social i solidària es veuen obligades a competir en el mercat amb els seus productes o serveis, sense que sovint siguin reconegudes pels valors que aporten a la societat.

Tallers de formació prelaboral Mestral

www.mestralmenorca.org

Aquest projecte va néixer l'any 1993 amb l'objectiu de promoure la inserció sociolaboral de col·lectius en risc o en situació d'exclusió social (dones, joves, immigrants, perceptors de RMI, i altres col·lectius que passen per processos de desinstitucionalització, amb dificultats d'inserció laboral derivada de la manca de formació, atur de llarga durada i situacions socials i/o familiars desfavorables), elaborant plans individuals per a la promoció i inserció a través de la gestió de residus.

El projecte d'inserció està basat en la metodologia d'itineraris personalitzats que combina orientació laboral, formació prelaboral, accions de recerca activa de feina, pràctiques a empreses i accions d'intermediació. El principal objectiu és la prevenció de situacions d'exclusió i la promoció personal per a l'ocupació de les persones participants. O sigui, parlar d'inserció social i laboral implica parlar de capacitat, autonomia, recursos personals...que capacitin a la persona per enfrontar-se al món laboral i exercir el seu dret al treball i a viure dignament.

Mestral disposa de dues naus, una a Maó i l'altra a Ciutadella, que acullen els diversos tallers en els quals es realitzen activitats de transport i recollida d'estris a domicili, també de reparació, restauració i reutilització dels béns voluminosos (mobles en general, electrodomèstics), tota mena d'estris i de roba tots donats de manera desinteressada per la població.

Persones ateses als tallers prelaborals de Mestral

Destacam que:

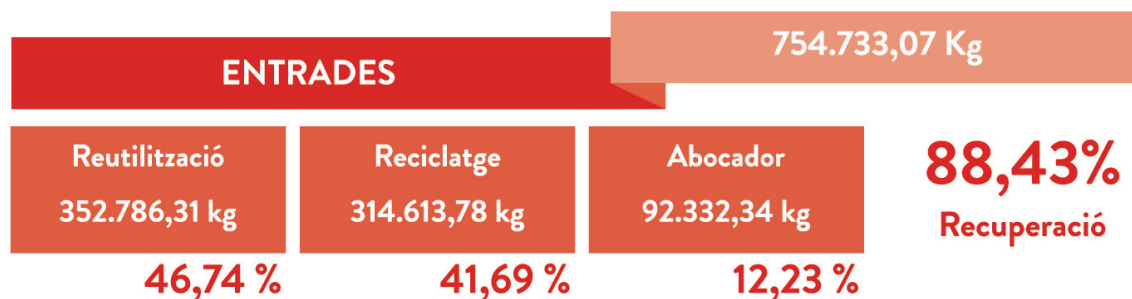
- Hi ha hagut un augment del nombre de persones ateses, 34% més respecte el 2010 (118).
- Un augment important de la franja d'edat de menors de 18 anys, seguit de l'augment d'usuaris de 36-45 anys.
- Ens hem trobat amb un col·lectiu de persones sense estudis que a causa de la crisi s'han quedat sense feina. La seva requalificació professional i reorientació cap a un altre sector productiu s'ha fet molt difícil, perquè són persones majors de 45 anys que no reuneixen els requisits per accedir a la formació ocupacional que existeix a Menorca.
- Malgrat han participat més immigrants que espanyols, l'atenció a aquest col·lectiu darrer cada vegada és més significatiu.
- Les persones perceptores de Renda Mínima d'Inserció derivades del Consell Insular han augmentat significativament (67).
- 9 participants del servei han realitzat pràctiques no laborals a 4 empreses de Menorca amb les que tenim signat un conveni de col·laboració. Aquestes empreses són: perruqueria Ninadamaris, empresa distribuïdora SIPONS, Hotel Port Ciutadella i la Cooperativa San Crispin d'Alaior.

Altres tasques que es desenvolupen en aquests tallers són la sensibilització ambiental en temes de residus i consum responsable.

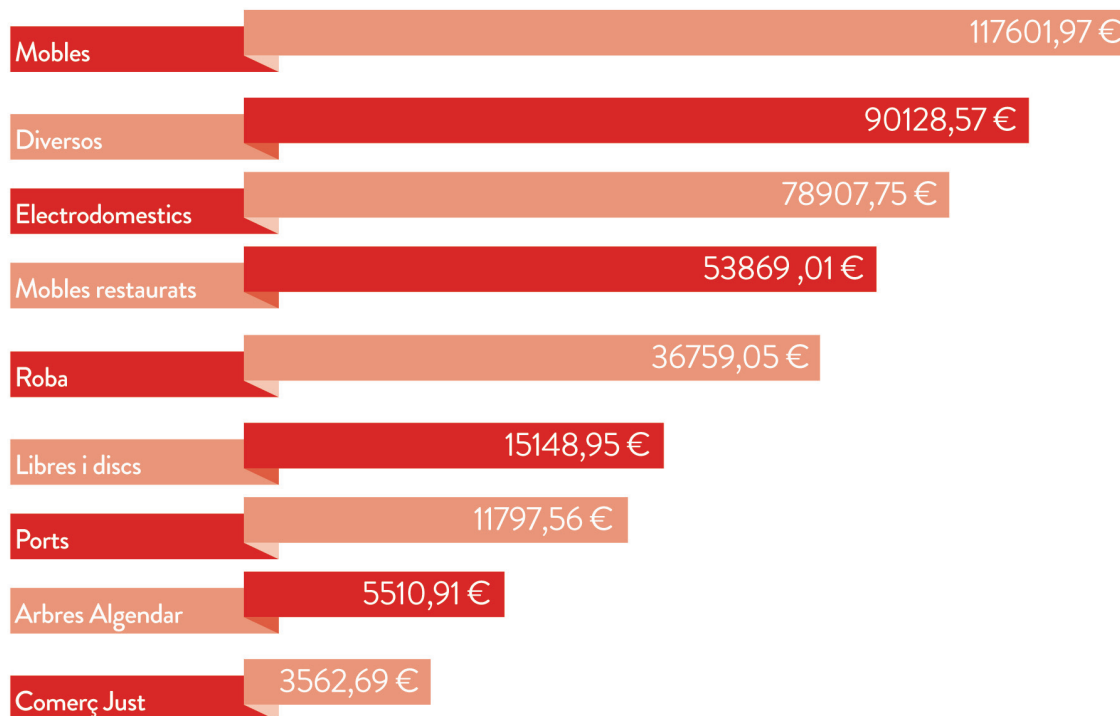
TALLER "REUTILITZA A MESTRAL 2011"

Centre	Nivell	Núm. Grups	Núm. Alumnes
CP Margalida Florit	EP - 2n cicle - 4t	1	25
CP Joan Benejam	EP - 2n cicle - 3r	1	23
CP Joan Benejam	EP - 2n cicle - 4t	1	25
CP Sa Graduada	EP - 1r cicle - 1r	2	47
IES MA Cardona	CFGM	2	30
La Salle Maó	EP - 2n cicle - 3r i 4t	3	60
CP Pere Casasnovas	EP - 2n cicle - 3r	2	40
CC Ntra. Sra de la Consolació	EP - 1r i 2n cicle - 2n i 4t	4	94
CP Àngel Ruiz i Pablo	EP - 1r cicle - 4t	2	42
CP Antoni Joan Alemany	EP - 1r cicle - 1r i 2n	2	47
TOTAL		20	433

Taula resum de gestió de residus

Total vendes Mestral per categories 2011

Col·laboració AENA – Mestral

La col·laboració AENA i Càritas Diocesana de Menorca, mitjançant els tallers prelaborals de Mestral, es ve realitzant des de fa molt d'anys amb els objectes perduts que els passatgers obliden a l'aeroport, i és a l'octubre de 2009 quan es signa un conveni en el que AENA dona a Mestral els objectes que els passatgers han hagut de deixar als filtres de control. Aquests objectes són emprats en els nostres tallers prelaborals per als fins socials que en ells es duen a terme.

D'aquests objectes es fa una tria, els que poden tenir una segona oportunitat se'ls condiciona, netejant-los, restaurant-los... i es posen a exposició a la botiga de Mestral. D'altra banda, els objectes que es troben en mal estat i que no permeten la seva reutilització i aquells que no són adequats pels nostres tallers (principalment begudes alcohòliques) es duen a les deixalleries.

ARBRES D'ALGENDAR

És una altra de les iniciatives d'economia social de Càritas en la qual s'integren objectius socials (funciona com un taller d'inserció sociolaboral per a persones en risc d'exclusió social, persones sense feina i amb manca de formació) i, en aquest cas concret, objectius d'agricultura biològica i paisatgístics (recuperació i conreu d'arbres fruiters tradicionals de Menorca). Dins aquests objectius hi ha una vessant de sensibilització, a la població en general, i a l'escolar en particular, mitjançant un programa de visites concertades.

Aquest projecte pretén la recuperació de les varietats d'arbres fruiters de Menorca, que havien sofert un clar retrocés per l'aparició de varietats foranes. Amb aquest fi, es compta amb un viver per als planters, i diverses veles a la part mitjana del Barranc d'Algendar per al creixement dels arbres. Tota la producció és ecològica (Càritas és sòcia de l'Associació de productors d'agricultura ecològica de Menorca, i membre del Consell Balear de la producció agrària ecològica), i es realitza sota estrictes controls de qualitat.

Aquesta iniciativa, a més de contribuir a la conservació del patrimoni etnobotànic de Menorca, ajuda també a la recuperació de l'espai agrícola singular del Barranc d'Algendar, i a la conservació d'un patrimoni etnològic (parets, encadenats, canals de rec, safareigs, sínies, etc.) de gran valor. Per això hem creat un banc d'arbres de fruita de varietats autòctones, volem recuperar zones de conreu abandonades, comercialitzem la planta forestal i dels arbres de fruita, mantenim actualitzat el catàleg "Arbres d'Algendar" i som membres de Custòdia del Territori de Menorca i de la ICTIB.

Dins el 2011 es va traslladar a una nova ubicació, el que va ser possible gràcies a l'acord que es va arribar amb una persona propera a Càritas per l'interés mutu que el projecte es dugués a terme.

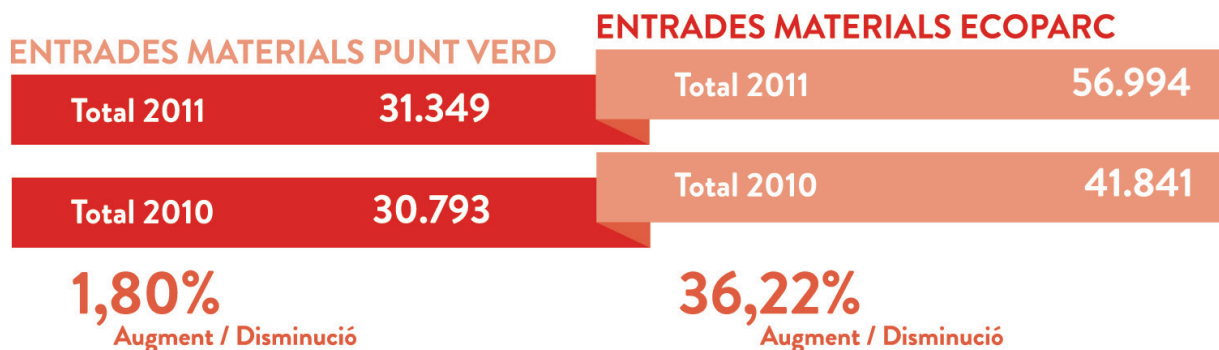
TALLER “EDUCANT PER A LA CONSERVACIÓ DE LES VARIETATS LOCALS AL BARRANC D’ALGENDAR 2011”

Centre	Nivell	Núm. Grups	Núm. Alumnes
Ajuntament Sant Lluís	Aula Externa	1	6
IES MA Cardona	CFGS	1	5
IES Pasqual Calbó	PQPI i CFGM	4	39
TOTAL		6	50

Gestió del Punt Verd d’Alaior i de l’Ecoparc de Ciutadella

Càritas va crear aquesta S.L. Unipersonal per tal de disposar d’una eina de gestió que permetés desenvolupar serveis de l’administració i de particulars amb l’objectiu d’oferir un treball estable a les persones amb especial dificultat d’inserció laboral.

Dins aquesta, destaca la gestió del Punt Verd d’Alaior. Gestió que es fa mitjançant una concessió administrativa, atorgada per concurs públic, el desembre de 2004.

ConSORCI MESTRAL – GOB

La feina en xarxa aporta molts avantatges, com aprofitar sinergies per a aconseguir finalitats comunes. És el cas de les dues entitats que volien potenciar la seva relació, GOB i Càritas Menorca, en concret des del Taller Mestral, perquè els unia la preocupació pel medi ambient. Aquest va ser el punt de partida, i els aspectes amb els que vam començar a fer feina conjuntament van ser en el camp del reciclatge, la recollida selectiva de residus i en l'allargament de la vida útil dels mateixos.

La relació entre ambdues entitats va anar creixent, fins que l'octubre del 2000 va néixer el Consorci MESTRAL-GOB amb l'objectiu de treballar a favor de la gestió més adequada dels recursos naturals de l'illa, promoció de l'educació ambiental (mitjançant campanyes de sensibilització), donant suport i defensant iniciatives orientades cap al bé comú del territori de Menorca. En l'actualitat, aquesta col·laboració s'ha ampliat amb la compra pública ètica i amb la sensibilització ciutadana i de bones pràctiques de consum responsable.

Dins el marc del Consorci, com a mínim es fa una acció a l'any.

Al llarg de 2011, es va dur a terme la segona fira d'intercanvi de Menorca que es va centrar en la presa de consciència de l'impacte social, mediambiental i econòmic a escala planetària que provoca el nostre consum i de la capacitat de tot ciutadà de canviar actituds, valors i hàbits a favor d'un món més just, sostenible i, en definitiva, més responsable. Finalment, es va presentar el projecte "Bon profit" que s'executarà al 2012.

Programa Botigues Solidàries

Les botigues solidàries de Càritas tenen como missió treballar per la justícia social i per la promoció vers un consum responsable. Al mateix temps, són un espai de trobada, d'informació, de sensibilització i d'intercanvi.

El comerç solidari a través de productes de comerç just i de béns recuperats i treballats al Taller Mestral (roba, complements, llibres...), segueix sent una eina bona i necessària de conscienciació solidària i mediambiental.

És per això que aquest projecte té dues vessants complementàries, d'una banda porten a terme el projecte "de Mà a Mà" i d'un altre el projecte de **Comerç Just**.

Projecte de Mà a Mà

Aquest projecte té el seu origen a les Càritas parroquials, els quals distribuïen gratuïtament la roba donada a les persones i famílies amb dificultats econòmiques. Amb el temps aquesta tasca, modestament, s'ha millorat perquè hem aconseguit acompanyar l'ajuda assistencial amb la promoció de persones amb risc d'exclusió social.

Aquest és un projecte on que permet que qualsevol persona pugui participar, ja sigui donant la roba, comprant-la, venent-la, o fins i tot, formant part del taller prelaboral on a partir del treball de educadors i monitors la persona durant un any participa en un itinerari acurat i personal.

Aquest projecte també vetlla (des de el seus orígens) per apropar roba a les persones més vulnerables de la societat a través de la valoració de les treballadores socials de Càritas.

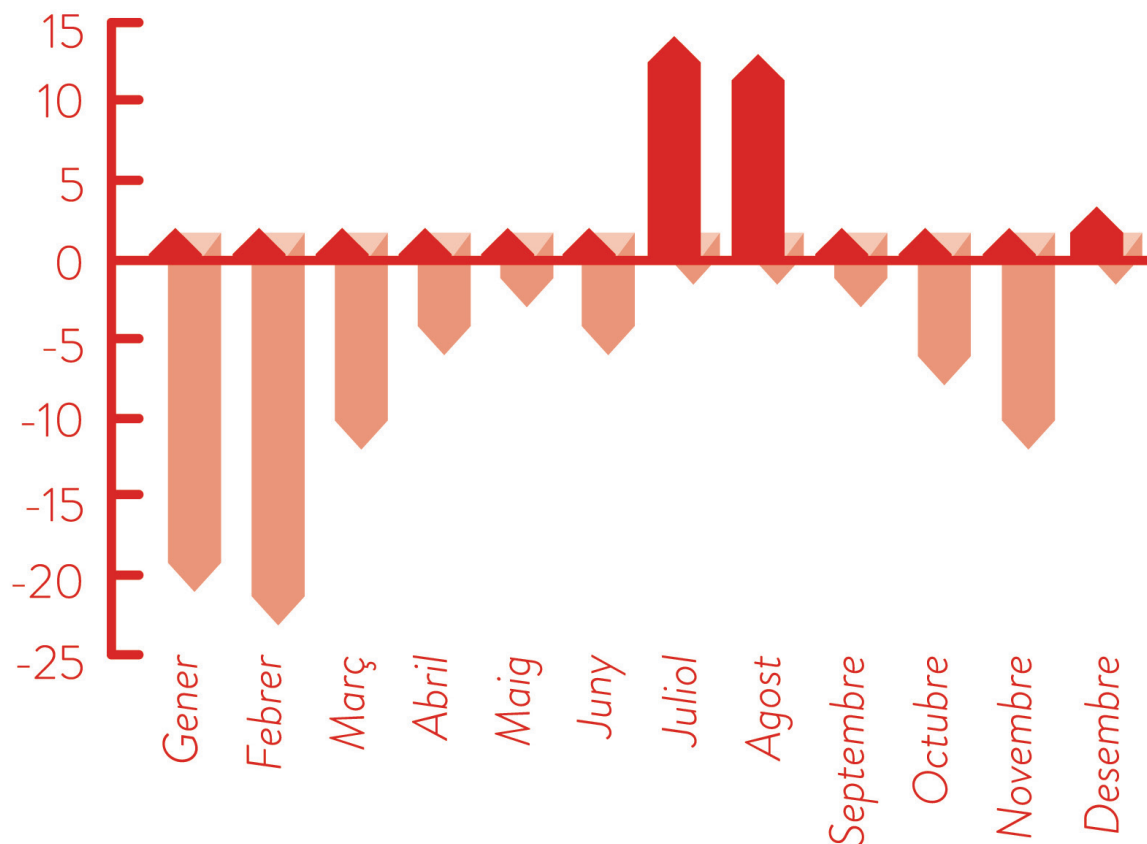
Finalment hem de dir que durant tot aquest any hem iniciat la professionalització dels tallers de roba per millorar el seu consum responsable.

Així mateix, hem aconseguit dins aquest context de crisi que les vendes no hagin davallat més de un 6% en relació a l'any passat.

Aquest any hem fet amb matèria de sensibilització:

- Tallers educatius i de sensibilització al taller Mestral
- Desfilades de roba de segona mà
- Formació específica pels agents (treballadors i voluntaris).

Comparatives vendes per mes respecte a 2010

Trobaràs de Mà a Mà a:

Ferrerries: Nova botiga a la Plaça del Oar

Mao: Placa Reial, C/ Concepció, Nau Mestral

Ciutadella: C/ Plaça de la Concòrdia, C/Puríssima i Nau Mestral.

Es Mercadal: “Es cau” (baixos de l’església).

Projecte de Comerç just

Càritus

El Comerç Just és una eina de cooperació on proposem i promovem un consum responsable i una comercialització transparent, on la informació dels productes i productors és a l'abast de tothom. És tristament conegut que quan un país està en crisi una de les primeres coses que deixa de fer és cooperar amb els altres. Arran de la reducció de les vendes i de les retallades econòmiques en les ajudes en cooperació, hem hagut de

minvar els esforços i suprimir algunes accions i productes d'aquest projecte.

Tanmateix, a S'Altra Senalla, volem, creiem i apostem per continuar amb la feina feta, es a dir: sensibilitzar, conscienciar, mobilitzar a la ciutadania, i per descomptat, comercialitzar productes del sud que no suposen risc pels productes de la nostra terra.

Malgrat la crisi, un tret característic d'aquest any estat la fidelització de clients i el reforç de l'equip de voluntàries, perquè, ara més que mai, la gent creu amb i per la justícia social i la solidaritat.

Com ja preveiem, les vendes han continuat davallant tal i com ja va passar l'any 2010 i hem hagut de tancar temporalment una botiga, la paradeta del Mercat des Claustre, així com alguns punts de venda repartits a diferents establiments de Menorca per tal de concentrar els nostres esforços a les botigues més consolidades dels mu-

nicipis de Maó, Alaior, Ferreries i Ciutadella.

Finalment manifestar dir-vos que sense el suport del voluntariat i del punts de venda, res d'això seria possible; volem agrair-los-hi el seu compromís.

Destacam del 2011:

- La distribució de productes als punts de venda establerts a Ciutadella, Ferreries, es Mercadal, Alaior, Maó i punts integrats de l'illa.

- Les cistelles i algunes pràctiques de compra pública ètica de les administracions durant la Campanya de Nadal.

- Els tallers i activitats educatives adaptades als diferents grups d'edats i als cicles educatius des de primària fins a cicles formatius.

- Les fires i taules informatives

- Els berenars i degustacions de productes

- El banc de recursos audiovisuals

- Les formacions internes adreçades a voluntariat i a treballadors/es.

I a més a més ...

Com cada any, hem treballat coordinadament i conjuntament amb altres organitzacions (balears i estatals) per poder fer sinèrgies compartint activitats, informació i coneixements, però hem hagut de deixar de fer el projecte de Compra Pública Ètica per manca de finançament.

Trobaràs Comerç Just a:

Alaior: C/ Menor, 21; Cooperativa San Crispin;

Ciutadella: C/ Plaça de la Concòrdia, Nau Mestral

Ferrerries: Botiga de roba “De ma a ma”, botiga Ca Na Clara

Mao: C/ Concepció 15; Nau Mestral

i Econura (Cooperativa Agrària Ecològica de Menorca)

Sant Climent: Comestibles Villalonga “Cas Tix”

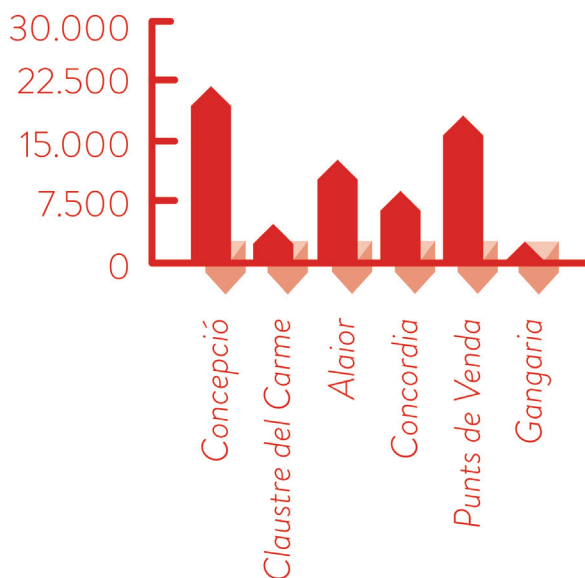
Sant Lluís: Botiga S'Ullastrar

Es Migjorn Gran: Cooperativa San Crispín

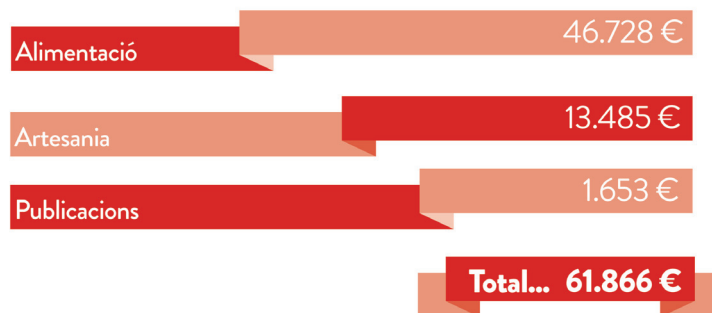
Vendes de Comerç Just per botigues 2011

Concepció	21.632,48 €
Claustre del Carme	2.782,27 €
Alaior	10.756,38 €
Concòrdia	8.727,42 €
Punts de venda	17.718,89 €
Gangaria	247,76 €

Vendes de Comerç Just per botigues 2011

Vendes de Comerç Just per Categories 2011

Empresa d'Inserció TIV Menorca

TIV Menorca és una empresa propietat de Càritas Diocesana de Menorca i com a tal s'integra dins del conjunt d'activitats que desenvolupa aquesta entitat.

TIV Menorca és un complement de Mestral, tant des del punt de vista social com ambiental. Mestral és un taller pre laboral que es dedica principalment a la reutilització de residus voluminosos mentre que **TIV Menorca** és una empresa d'inserció que es dedica al tractament d'aquests residus.

Si es consideren de manera agregada les dades de Mestral i **TIV Menorca**, es van gestionar 4.120,92 tones de residus voluminosos i es van reutilitzar 391,50 tones, un 9,50%.

D'aquesta manera, els rendiments en pes obtinguts de manera agregada entre Mestral i **TIV Menorca** durant l'any 2011 van ser els següents:

Durant l'any 2011, 7 treballadors han acabat els seus itineraris d'inserció, dos per inserció al mercat laboral ordinari, un per jubilació i 4 perquè van esgotar la duració dels seus contractes.

Dels 7 treballadors d'inserció, 5 persones havien començat el seu itinerari d'inserció durant l'any 2009, completant la seva fase d'acollida i començant la d'entrenament laboral. En conseqüència, durant l'any 2011 aquestes 5 persones van acabar la fase d'entrenament laboral i la de recerca activa d'ocupació.

Respecte **als perfils** dels treballadors d'inserció, es pot comentar que de les 11 persones que han treballat a la planta durant el 2011, nou són homes, set immigrants i una persona aturada de llarga duració. Deu treballadors havien estat perceptors de rendes mínimes d'inserció.

Després de l'incendi patit el mes de juny, l'empresa va reorganitzar els seu sistema productiu reduint el número de places per a treballadors d'inserció. D'aquesta manera, s'han substituït només quatre del sis lloc de feina, quedant sense cobrir-se les places d'operari de neteja i un dels operaris de planta.

Dels 4 nous operaris de planta, un va començar el mes de maig i al altres tres al mes d'octubre. Després de completar la seva fase d'acollida, tots es troben dins la segona etapa d'entrenament laboral, desenvolupant tasques productives específiques que amplien els seus coneixements i a la vegada milloren el seu rendiment. Aquest aprenentatge laboral es fa amb el suport i l'acompanyament del Cap de Planta i el Tutor Social. De la mateixa manera, durant tot el procés d'inserció, s'han treballat competències claus i habilitats personals a través de tutories individualitzades.

Dins de les activitats formatives desenvolupades durant l'any 2011 es poden destacar les següents:

- Formació en matèria de prevenció de riscos laborals: ús adequat d'EPI's, càrregues manuals, ús d'eines específiques (tornavisos elèctrics, percutors, traspaleta,..), emmagatzematge en alçada,...
- Coneixements bàsics sobre la normativa vigent en matèria de residus: residus perillosos, residus d'aparells elèctrics i electrònics, organització dels residus a Menorca (Pla Director Sectorial de Residus no perillosos de Menorca), paper del Consorci de Residus i Energia de Menorca, competències del Govern Balear,...

· Formació teòric-pràctic sobre els processos productius que es desenvolupen en la planta: classificació i triatge de residus, manipulació de residus perillosos, manipulació de RAEE (classificació, desballestament, preparació d'enviaments a altres plantes de tractament), manipulació i emmagatzematge de residus per a trituració, gestió dels subproductes,...

Altres actuacions:

TIV Menorca realitza una sèrie d'actuacions complementàries a l'activitat principal de l'empresa. Les principals durant el 2011 varen ser:

Sensibilització i educació ambiental. Es va oferir la possibilitat que les escoles d'educació primària poguessin visitar la planta a través del programa Salut Jove del Consell Insular de Menorca. Amb aquest programa s'intenta conscienciar als més petits/es sobre la necessitat de reduir, reutilitzar i reciclar.

Per poder desenvolupar les visites escolars, s'ha muntat una exposició que intenta reproduir l'interior d'una llar fabricada amb objectes reutilitzats i diferents materials reciclats, en torn a la imatge de "Robotiv", donant-li continuïtat a l'exposició del curs anterior. Com a material complementari per aquestes visites, s'ha elaborat un quadern de passatemps infantils, que forma part del projecte de sensibilització i educació ambiental finançat per l'Associació LEADER Illa de Menorca. Durant els mesos d'abril i maig 2011 van visitar la planta 6 escoles de l'illa, que representent aproximadament 150 alumnes.

Conveni CIME - TIV Menorca per a beneficiaris de Renda Mínima d'Inserció. L'objectiu d'aquest conveni signat l'abril de 2010 és regular la col·laboració entre les dues entitats per al desenvolupament de programes i actuacions d'inserció per a les persones beneficiàries de la prestació econòmic de la RMI, orientades a la promoció personal i social i, en general, a la inclusió en la vida activa de la societat.

Durant el 2011 han participat als programes d'inserció de TIV Menorca 9 persones beneficiàries de RMI.

És important esmentar que dels 6 tancaments de RMI que s'han produït, 5 han trobat feina, és a dir, un 55,5%. També és important mencionar que 2 persones s'han incorporat a la plantilla TIV com a treballadors d'inserció.

Sensibilització, Voluntariat, Comunicació i Formació

La sensibilització constitueix un element fonamental dintre de la tasca de Càritas i esdevé un procés de recerca permanent de donar a conèixer la realitat sobre la pobresa i l'exclusió social; de provocar; de deixar-se afectar per la situació de l'altre; de comprendre les causes que provoquen la desigualtat i la injustícia al món; de prendre consciència generant actituds crítiques front aquesta realitat; i d'actuar des del compromís social per a millorar la societat en que vivim.

Aquesta acció transversal de la sensibilització ens afecta directament a tots els qui formam part de l'entitat (voluntaris, professionals, col·laboradors, agents de pastoral...) i es concreta d'una manera específica en les accions del voluntariat, de comunicació i de formació.

El voluntariat, animat i acompanyat, ja que és a través seu que Càritas es fa present dins tot el territori a través de la seva acció en el territori (arxiprestats, parròquies) i programes concrets de Càritas diocesana.

La comunicació com eina al servei de la informació constant i de la incidència que les campanyes institucionals poden tenir.

Finalment, la formació i acompanyament institucional, ja que tant una com l'altre, són avui més necessaris que mai, donada la rapidesa amb que succeeixen els esdeveniments i la immediatesa que en el dia a dia afecta a voluntaris i treballadors/es contractats.

Voluntariat

A Càritas, les persones voluntàries són l'eix principal que permet que es desenvolupin projectes que d'una altra manera no serien possibles.

El voluntari treballa per la justícia, per amor als altres. El fa feliç poder donar una part del seu temps per ajudar a millorar les situacions de desigualtat que pateixen mol-

tes persones. El seu testimoni sovint coincideix a manifestar que reben més del que donen, ja que el voluntariat es relaciona amb altres persones, es fan amistsats, es comparteixen moments i coneixen noves realitats.

En aquest darrer temps, en que la incidència de la crisi econòmica i social ha estat més forta que mai, el voluntariat ha cobrat un relleu especial, tal és així que s'ha constituït un **equip de sensibilització** format per voluntaris dels tres arxiprestats, per les dues animadores de voluntariat de Càritas diocesana, amb el suport de la coordinadora de l'àrea social i la direcció. En els seus inicis, aquest equip s'ha preocupat per començar a adaptar el material de les campanyes institucionals i fer-ho arribar a la comunitat cristiana i educativa, així com iniciar un treball de reflexió amb el Secretariat de Catequesi de la Diòcesi de Menorca i començar a caminar per introduir la caritat i el servei al programa de catequesi, procurant despertar la seva sensibilitat per la realitat social.

Durant l'any 2011 s'ha comptat amb el suport de **320** voluntaris que han permès dur a terme gran part de l'activitat de Càritas en cada territori.

S'han incorporat **45 nous voluntaris** per treballar en els diferents equips de Càritas.

CLASSIFICACIÓ VOLUNTARIAT

SEXE QUANTITAT

Dona	289
Home	51

TOTAL 320

POBLACIÓ QUANTITAT

No indicat	7
Alaior	49
Ciutadella	112
Es Castell	4
Es Mercadal	13
Es Mitgjorn	1
Ferrerries	12
Fornells	1
Maó	131
Sant Climent	1
Sant Lluís	9

PROGRAMA QUANTITAT

Acollida i assistència	49
Altres possibles serveis	23
Campanyes solidàries	14
Centre obert Es Barracó	8
Centre obert St. Francesc	7
Cursos immigració	6
De mà a mà	83
Geriàtric	32
Reforç escolar	30
Residència gent gran	27
S'altra Senalla	61
Taller bosses reciclades	28
Taller Mestral	9
Visitar malalts	28

TOTAL 405*

*Una mateixa persona pot estar fent el seu servei en un o més projectes socials de Càritas

La dedicació de les voluntàries i els voluntaris es reparteix en diferents camps en els quals Càritas incideix.

Trobam voluntariat a les parròquies en el servei d'aliments i en altres accions socials que realitzen, en els grups de suport a la gent gran a les diferents residències de l'illa, en els grups de suport de Mestral que són els encarregats de recollir la roba en els seus pobles i en els tallers de bosses reciclades.

El voluntariat a la Càritas Diocesana s'implica en els projectes d'infància i joventut, d'interculturalitat i ciutadania, a les botigues solidàries, en el taller Mestral, a la recepció i en tasques de comptabilitat. Des de Càritas Diocesana també gestionam dos grups de voluntaris i voluntàries que fan el seu servei a la residència del Consell Insular a Maó i al centre sociosanitari "Santa Rita" a Ciutadella, que ja en el 2010 s'havia consolidat un grup de voluntariat jove, d'al·lots i al·lotes d'entre 14 i 15 anys.

Tot el voluntariat participa anualment a les activitats generals de l'entitat, i d'una manera destacada en les campanyes i en la presència de Càritas al carrer.

Les **accions principals de sensibilització** que volem destacar de 2011 són:

·**Acollida nou voluntariat.** A partir de les demandes i necessitats dels diferents equips, s'incorpora el voluntari a un projecte concret. Per acompanyar les persones en el dia a dia en la seva tasca es promouen **espais d'intercanvi** amb l'objectiu que la persona no resti desvinculada de l'entitat i pugui anar aprofundint en aquells temes i habilitats més adients al servei que realitza.

·**L'Assemblea Diocesana** 16 juny 2011, celebrada al Seminari a Ciutadella.

Trobades anuals amb un caire més lúdic i festiu. Les més destacades van ser:

·**La Festa de Voluntariat**, que va aplegar més de 130 persones al Recinte Firal des Mercadal, el dia 26 març. Aquest va ser la primera vegada que vam convidar a tot el nostre voluntariat, el diocesà i el parroquial.

Va comptar amb activitats tan diverses i lúdiques com: explicació dels diferents projectes mitjançant tècnics i voluntaris, música popular, desfilada de roba de segona mà i dinar comunitari.

·**La Trobada Anual del voluntariat de manualitats i bosses reciclades**, dia 3 de octubre 2011 a Ferreries. Aquest any hem seguit visitant els diferents tallers de bosses reciclades de Menorca.

·**La Diada Mundial de Comerç Just 2011**, 7 de maig a Maó, a la plaça del Carme, dedicant la diada, especialment a na Carmen Marcen fundadora del comerç just i voluntària incondicional de Càritas Menorca, en reconeixement a la seva tasca compromesa i solidària. La diada també es va il·lustrar amb tallers sobre el conte Maria i el món duts a terme pel seu escriptor, Miquel Maria, i la seva il·lustradora, Yolanda Carretero.

Programa d'educació en valors

És un projecte de sensibilització adreçat a al·lots i al·lotes del darrer Cicle d'Educació Primària, alumnes d'ESO, professorat i societat en general.

El seu principal objectiu és reflexionar sobre la pobresa, els mecanismes que la generen i les seves conseqüències, fent prendre consciència als fillets/es d'una manera dinàmica i vivencial de la importància d'impregnar-nos de valors i actituds com la solidaritat, la justícia, la grautuitat, el servei, el compromís, el voluntariat...per a fer possible un món més just i digne per a tothom.

Del 2011 destacaríem:

·**Taller "El voluntariat és cosa de tots"** dins el Programa del Consell Insular "Salut Jove" i el programa municipal de Ciutadella "Obrint Portes".

·**Taller "El voluntariat és cosa de tots"** dins el programa d'Educació en Valors de Càritas.

·**Cineforum "Slumdog Millionaire"**, Al Col·legi St. Francesc de Ferreries.

·**Visita a l'edifici Calàbria**, on està ubicada l'oficina de càritas Maó.

- Visita a la botiga S'Altra Senalla de Maó.**
- Desfilada de roba de segona mà**, per part de La Salle de Maó.

Comunicació

Des de fa anys Càritas ha impulsat una doble vessant en la tasca de la comunicació: per una part, la informació puntual i honesta del ser i fer de Càritas que s'ha donat a conèixer a través dels canals interns (mailings d'interessos generals, blog de Càritas, xarxes socials, cartelleria ...) adreçada a tots els que formam part de la família de Càritas (treballadors, voluntaris, socis, col·laboradors i agents pastorals...)

La col·laboració en els mitjans de comunicació menorquina i balear és present mitjançant la nostra participació en programes de ràdio, premsa, televisió...oferint entrevistes, notes de premsa, articles, informacions, crides davant alguna necessitat urgent i campanyes. D'aquesta manera, Càritas ha fet palès el seu posicionament sobre l'eradicació de la pobresa, la situació de les persones sense llar, la realitat migratòria, la promoció del Comerç Just...

Voldríem destacar també el suport del gabinet de comunicació del Bisbat de Menorca que ha anat recolzant al llarg de l'any tota la informació de Càritas.

Una de les inquietuds significativa ha estat la formació i incorporació de Càritas a les xarxes socials, les sessions amb Càritas espanyola per clonar la nostra pàgina web a la de seva. Aquesta darrera acció està en procés i amb previsió d'enllestir-la el primer semestre de 2012.

Finalment, hem atès a les demandes d'informació de grups escolars, interessats, i hem participat en diverses mostres de solidaritat al carrer, en comissions de treball i taules municipals.

Campanyes institucionals

Una tasca important és sensibilitzar a tota la comunitat parroquial, i a la societat en general, a través de la Campanya institucional que Càritas espanyola ofereix cada curs, amb els seus dos moments forts: Nadal i el dia de la Caritat, donat a conèixer, provocant i fent prendre consciència a la gent sobre l'acció de Càritas i la realitat de pobresa que viuen moltes persones. Promovent l'impuls a la participació i el compromís solidari de la societat.

Les **campanyes de sensibilització** a les que hem participat durant l'any 2011 han estat les següents:

·**Dia de les Migracions** (gener)

·**La campanya del Corpus**, dia 26 de juny 2011.

Arxiprestalment, cada parròquia prepara una part de la celebració del dia del Corpus.

·**El Dia dels Sense Sostre**. Dia 27 de novembre amb el lema «Tots som ciutadans. Cap persona sense llar.» Aquest any es va organitzar un Cinefòrum amb la pel·lícula "Al otro lado de la calle" realitzada per Càritas Burgos. A Ciutadella dia 22 de novembre al Casino 17 de gener i a Maó dia 23 de novembre a l'Edifici Calàbria.

·**La campanya de Nadal**. "Viu amb senzillesa i un model diferent de desenvolupament ens farà feliços". Durant el curs 2011-2012 Càritas Espanyola vol posar en relleu la importància de tenir un altre estil de vida en temps de crisi, sent conscients que hi ha molta gent que ho passa malament.

·**La campanya de recollida de menjar de Nadal**. Es tracta d'una campanya de recollida d'aliments per les famílies més necessitades de Menorca. Es realitza a tots els municipis de Menorca i l'aliment es replega a parròquies, supermercats i escoles.

Formació i acompanyament institucional

Càritas Menorca ha valorat des de sempre espais de formació i té l'objectiu d'estructurar i organitzar amb una major profunditat el programa durant el 2012.

Tot i així, les activitats formatives principals del 2011 van ser:

Sessions de formació per a voluntaris entès com un procés continu d'aprenentatge i reflexió que permet revisar i millorar la nostra acció i per tant, els serveis duts a terme, de cara a poder donar una resposta més adient a les situacions experimentades pels mateixos voluntaris.

Càritas organitza sessions de formació agrupades en els següents apartats: inicial i bàsica i formació específica per àmbits de treball (animació gent gran, infància i joventut, acollida i acció social a les parròquies i botigues solidàries).

Les més destacades són:

- Un total de 3 trobades, del voluntariat de botigues per preparar la Campanya de Nadal. Al llarg 2011 també s'han fet trobades, sobretot amb el nou voluntariat, per recordar les normes i xerrar de les diferents situacions que es poden trobar a la botiga.

- Formacions a les diferents parròquies per donar a conèixer el Comerç Just.

- Programa de Gent Gran, en el més de febrer i maig es va realitzar dues formacions sota el títol "Ser gran amb dignitat" realitzada pel psicòleg social Jesús Barrasa.

Dues xerrades sobre "**la crisi i nosaltres**", l'11 de maig, impartida per **n'Arcadi Oliveres**, president de "Justícia i Pau", una dedicada als treballadors i l'altra a tota la societat menorquina.

La Jornada formativa adreçada a tots els treballadors, el maig 2011 impartida per en **Pere Sbert**, dedicada a la intel·ligència emocional, la comunicació, el treball en

equip; tot açò orientat a la prevenció de conflictes, la resolució i mediació, l'establiment d'un clima de cooperació en el lloc de treball i la presa de decisions.

La Jornada diocesana de voluntaris i treballadors, celebrada el dia 19 d'octubre. Durant l'acte vam comptar amb el Delegat episcopal de Càritas espanyola, **Vicente Altaba**. Convidat doblement, d'una banda per explicar el ministeri sacerdotal a tots els preveres de Menorca, i d'altra, per donar una conferència sobre el seu darrer llibre "Gozos y retos del voluntariado vivido como vocación".

Espais de comunicació i reflexió als tres arxiprestats de l'illa, mitjançant una metodologia participativa dels equips parroquials.

Els temes principals han estat:

- Durant els mesos de març i abril, ens vam reunir amb els diferents grups parroquials de tota l'illa per fer feina i reflexionar entorn al llibre "**Les persones que treballam a Càritas**".

- En el mes de maig i juny els grups parroquials de tota l'illa van visitar diferents projectes de la Càritas Diocesana, com els centres oberts, les botigues,...

- 9 abril al monestir de Sta. Clara de Ciutadella vam celebrar una **Pregària pel Voluntariat**.

Alguns professionals i voluntaris de Càritas Menorca han participat a l'**Escola d'estiu** de Càritas Espanyola al Escorial, i també s'ha participat a altres jornades i seminaris específics promoguts per la Confederació de Càritas o per altres instàncies formatives.

Des del març de 2011 comptam amb l'**acompanyament institucional de Càritas Espanyola** en un procés de treball basat en l'anàlisi i la reflexió de tots els agents de Càritas des del context que estem vivint a l'actualitat, una situació social i econòmica francament difícil i dura. Unes altres finalitats importants d'aquest acompanyament són:

- Reflexionar sobre el funcionament dels projectes-programes actuals de Càritas, sobre la base del Model d'Acció Social i el Marc d'intervenció per a persones amb situació d'exclusió social de Càritas Espanyola.
- Incorporar en el treball de Càritas una veritable relació entre els tècnics i les Càritas parroquials per tal de crear les primeres passes per a una acció social integrada en el territori.

Cooperació internacional i ajuda humanitària

Tal i com consta en els Estatuts de Càritas Diocesana de Menorca, “el camp de la Cooperació Internacional és l’expressió de la comunicació cristiana de béns, no sols en l’àmbit de la Diòcesi, sinó en relació amb els pobles més pobres i marginats del món sencer”.

Les poques actuacions que Càritas Diocesana de Menorca ha efectuat en l’àmbit de la Cooperació Internacional tenen la seva raó de ser en el principi que “Càritas ha d’establir relacions de cooperació i coordinació amb Mans Unides, per l’especial mandat que té de la Conferència Episcopal en aquest camp específic, i amb altres institucions de l’Església que tenen els mateixos fins, les congregacions missioneres i el Secretariat Diocesà de Missions”. (Document marc de Cooperació Internacional de Càritas Espanyola)

Actualment, Càritas Menorca dóna suport a través del treball conjunt amb el Fons Menorquí de Cooperació al **projecte Tankay de Càritas Equador** de la mà del cooperant menorquí, Antoni Carreras. L’empresa social Produtankay vol ser una estructura estable i de suport a petits productors de la uvilla que permeti la seva inserció en el mercat internacional. Altres terres van destinades a la producció de patata per a consum intern i a l’experimentació de varietats amb potencial exportador i a la instal·lació d’un hivernacle. Dóna treball especialment a dones en situació de vulnerabilitat de la zona de Mac-hachi.

Carmen Marcén, va ser enviada el setembre de 2007, juntament amb el seu espòs Toni Carreras com a “matrimoni laic de missioners cooperants” a Equador, i allà va impulsar diferents accions. Un dels projectes més preuats i estimats per na Na Carmen era la granja integral Pachamama, en ella, va dedicar 2 anys de la seva vida a desenvolupar la comercialització, aconseguint recursos, formant a les dones, recolzant a l’organització, planificant el treball i generant iniciatives per innovar els processos. Una d’aquestes innovacions va ser l’organit-

zació de grups de compra solidària per a canalitzar les paneres de verdures i hortalisses setmanals. Carmen va ser una persona vital, despresa i compromesa, que va entregar el seu treball generós als horts de la Pachamama moguda per la solidaritat i l’amor al proïsme i inspirada per a l’exemple de les germanes isabelines, columna vertebral d’aquest projecte. Aquesta granja és avui en dia un referent d’economia solidària i producció urbana agroecològica a la ciutat de Quito.

A l’àmbit d’**Emergències i Ajudes humanitàries**, Càritas Menorca treballa des de dues línies d’acció:

- Una *ajuda humanitària de caràcter estructural i permanent* que afecta a aquelles poblacions que difícilment podran accedir a recursos per fer front a aquesta situació. És el cas de poblacions refugiades, en el nostre cas el suport es tracta d’una iniciativa per la pau amb el poble palestí.

El projecte **“Un rayo de vida”** neix l’any 2004 quan davant la necessitat de la comunitat local, el Centre de Solidaritat Social (CSS) desenvolupà el programa per a dones embarassades per ajudar a les gestants pobres del camp de refugiats palestins Ain el Helweh (a Saida). El programa d’atenció es desenvolupà a través de l’hospital Human Call, únic hospital localitzat dintre del campament de refugiats palestins i que atén a una població de més de 80.000 persones.

A través del projecte es subvencionen les ecografies, els parts i les cesàries de les dones amb més necessitats econòmiques i que pateixen situacions de pobresa extrema d’acord amb els barems establerts. El projecte inclou ajuda per a consultes i atencions amb ultrasons per a dones embarassades d’alt risc i aquelles que no tenen dret als serveis gratuïts de la UNRWA i ajuda per al part ja sigui normal com cesària i atenció per a cures intensives per a nonats sense fer cap preferència ni discriminació.

A més a més, la treballadora social del Centre de Solidaritat Social durant el 2010-2011 va realitzar les següents accions:

- Acollida, acompanyament i seguiment de les dones embarassades.
- Sessions formatives adreçades a tota la població del campament, preferentment, dones i joves. Es realitza una activitat mensual intercalada d'atenció mèdica, apart de les dues xerrades mensuals.
- Un augment de dedicació del Servei Obert d'Atenció a l'hospital.

S'han atès unes 440 persones.

Des de l'any 2007 compta amb el recolzament del Fons Menorquí de Cooperació.

·L'altra línia d'emergència és *l'atenció a aquelles situacions que es produeixen per causes naturals* (terratrèmols, huracans...) o humanes (guerres, terrorisme...) atenent les necessitats bàsiques de les poblacions empobrides i que esdevenen urgents a causa d'aquestes circumstàncies i dels pocs recursos amb què compten.

Les campanyes d'emergència es coordinen estretament amb Càritas Espanyola que s'encarrega d'activar tot el protocol i treballar des del terreny amb les Càritas locals dels territoris afectats a favor de la recuperació de les persones afectades.

És especialment destacable la **“Campanya de solidaritat amb Haití”** de Càritas Espanyola en el que hi hem col·laborat Càritas Menorca i que ha comptat amb l'ajut econòmic del Fons Menorquí i de l'Agència de Cooperació del Govern Balear.

Els eixos de treball en el terreny s'estan centrant preferentment en la reconstrucció i rehabilitació d'infraestructura, aigua i sanejament, salut, educació, desenvolupa-

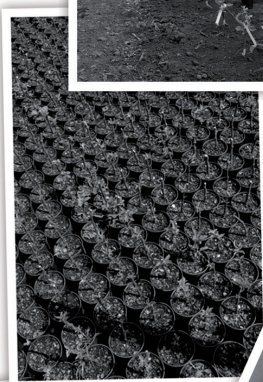
ment rural, protecció de grups vulnerables i enfortiment institucional. Concretament, des de Menorca hem recolzat el projecte de la construcció d'habitatges a la franja de Jacmel.

Càritas Menorca es va unir a la **“Campanya de solidaritat amb la Banya d'Àfrica”** llançada el juliol de 2011 per Càritas Espanyola i Càritas Internationalis, organitzant diferents iniciatives ciutadanes de sensibilització i captació de fons a benefici dels damnificats. Les aportacions solidàries de donants particulars i de col·lectes parroquials de la comunitat menorquina han sumat fins a les hores 15.263,26.

PAIS - CAMPANYA

Haití - Terratremol	183.266,41
Pakistan - Inundacions	11.195,57
Banya d'Àfrica	15.263,26
Lorca - Terratremol	2.386,19

DADES ECONÒMIQUES

Una eina al servei de l'entitat

Els Serveis Generals són el conjunt de serveis tècnics i d'assessorament, de caràcter transversal, que sostenen el funcionament de totes les activitats de l'entitat.

Donen suport i assessorament a totes les àrees, a les Càritas parroquials, al voluntariat i al públic en general.

Mitjançant la correcta gestió de les persones que hi treballen, vetllem pel rigor, l'eficiència i la transparència en la gestió dels recursos.

Quant als recursos econòmics, el 2011 ha estat un reflex directe de la situació de crisi estructural que vivim. Fruit d'aquesta ens hem vist obligats a prendre mesures per tal de corregir el dèficit amb el que hem tancat l'exercici i encarar el proper any amb un pressupost sanejat.

Descripció dels ingressos segons origen: 2.307.803,34€

Administració Pública 1.157.568,52 € 50,16%

<i>Govern Balear</i>	241.197,02 €
<i>Consell Insular de Menorca</i>	200.304,28 €
<i>Ajuntament de Maó</i>	74.788,00 €
<i>Ajuntament de Ciutadella</i>	88.844,88 €
<i>Ajuntament de Mercadal</i>	240,00 €
<i>Ministerio de Sanidad y Política Social (IRPF10)</i>	217.830,61 €
<i>Fondo Social Europeo (POLCD)</i>	60.042,37 €
<i>Fons Menorquí de Cooperació</i>	4.865,40 €
<i>Prestació Serveis Ajuntaments</i>	163.215,08 €

Entitats Privades 125.976,11 5,46%

<i>Obra Social "Sa Nostra"</i>	44.429,00 €
<i>Obra Social "La Caixa"</i>	42.333,34 €
<i>Obra Social Caixa Catalunya</i>	6.250,00 €
<i>Colonya, Caixa Pollença (Estalvi Ètic)</i>	1.000,00 €
<i>Fundació REALE</i>	23.250,00 €
<i>Caritas Española</i>	7.700,00 €
<i>Consorci Mestral-GOB</i>	1.013,77 €

Fons Propis 1.024.258,71 € 44,38%

<i>Venda Productes Comerç Just i Arbres Algendar</i>	98.361,10 €
<i>Venda Productes 2a. Ma Tallers Mestral</i>	566.954,48 €
<i>Quota Socis</i>	14.985,06 €
<i>Donatius privats, empreses i parroquies</i>	125.655,78 €
<i>Campanyes emergències i Projectes Cooperació</i>	50.579,45 €
<i>Altres Ingressos (Lloguer TIV, interessos bancaris)</i>	167.722,84 €

Descripció de les despeses segons destinació: 2.526.626,59 €

Acció Social

749.283,05 € 29,66%

Acollida i Acció de Base

81.392,91 €

Unitat Dependent Epikeia

28.946,49 €

Allotjament Alternatiu

222.309,38 €

Programa Ocupació

322.881,69 €

Infancia i Joventut

68.464,79 €

Despeses Generals

25.287,79 €

Economia Social i Medi Ambient

757.411,29 € 29,98%

Tallers Mestral

(Roba, Fusteria, Electro, Botiga, Camió, Magatzem)

554.245,06€

Arbres d'Algendar

(Taller Prelaboral. Agricultura Ecologica i varietats locals.

Custodia Territori)

76.234,99 €

Gestió de Residus

(RAEES, rebuig, ferralla, residus perillos)

104.940,97 €

Despeses Generals

21.990,27 €

Planta Tractament Residus TIV

230.566,06 € 9,13%

Serveis Generals

409.388,73 € 16,20%

Direcció. Administració. Comptabilitat i Fiscalitat.

Facturació.

Gestió Projectes i Recursos. Desenvolupament

Institucional.

Comunicació. Gestió de les persones que treballen a

Caritas.

Botigues Solidaries

264.139,60 € 10,45%

Comerç Just "S'Altra Senalla"

142.175,81 €

Ma a Ma

75.050,35 €

Sensibilització

42.277,73 €

Despeses Generals

4.635,71 €

Voluntariat

65.258,41 € 2,58%

Formació

33.014,24 €

Sensibilització

29.243,24 €

Despeses Generals

3.000,93 €

Emergencies i Cooperació

50.579,45 € 2,00%

Emergencies

17.649,45 €

Projectes Cooperació

32.930,00 €

Entitats públiques i privades que donen suport a Càritas

·ENTITATS PÚBLIQUES

FONS SOCIAL EUROPEU

Programa Operatiu lluita contra la discriminació 2007/13

MINISTERI DE SANITAT, POLITICA SOCIAL I IGUALTAT

Programas de cooperació y voluntariado con cargo al IRPF 2010.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració
 Agència de Cooperació Internacional
 Conselleria de Turisme i Treball
 Conselleria d'Educació i Cultura
 Conselleria de Medi Ambient

CONSELL INSULAR DE MENORCA

Departament de Serveis Generals i Treball
 Departament d'Acció Social
 Departament d'Esports i Cooperació Internacional
 Departament de Cultura, Patrimoni, Educació i Joventut
 Departament d'Economia i Medi Ambient
 Associació LEADER Illa de Menorca

AJUNTAMENTS

Ajuntament de Maó
 Ajuntament de Ciutadella
 Ajuntament de Mercadal

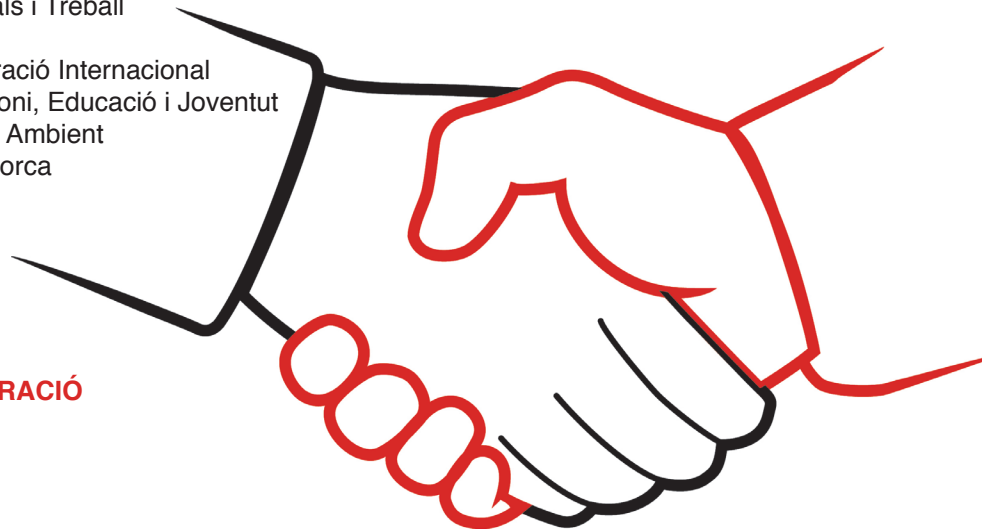
FONS MENORQUÍ DE COOPERACIÓ

·ENTITATS PRIVADES

FUNDACIONS

Obra Social SA NOSTRA
 Obra Social LA CAIXA
 Colonya, Caixa Pollença
 Fundación REALE
 INDITEX. Fundación Lealtad

AENA
 Càritas Española

Treball en xarxa i coordinació

Una de les notes que sobresurten del quefer de Càritas d'aquest any 2011 ha estat el Treball en Xarxa i de Coordinació. Una acció realitzada amb altres entitats d'Església, amb la Confederació de Càritas Espanyola, amb les Càritas Diocesanes de Mallorca i Eivissa, amb xarxes d'entitats socials, amb institucions públiques, amb les diferents administracions i amb moltes entitats de caire social.

Càritas Menorca s'ha implicat, juntament amb altres xarxes i entitats socials la constitució de la Patronal del Tercer Sector per tal de poder emprendre la tasca de negociar un conveni col·lectiu d'Acció i Intervenció Social. I és dins tota aquesta tasca de treball en xarxa que Càritas Menorca participa al Tercer Sector Social de les Illes Balears i REAS, Xarxa d'Economia Social i Solidària. També es pot destacar la participació activa en el Fòrum de la Immigració del Consell Insular de Menorca, a la junta directiva del Fons Menorquí de Cooperació, en el Fòrum d'ong de Menorca, així com en el Consorci Codesenvolupament i Migracions amb les Càritas de Mallorca i Eivissa i la Fundació Deixalles.

Finalment es pot destacar aquest treball en xarxa i coordinació dut a terme des de la mateixa feina quotidiana i propera al territori. Per això diferents equips de Càritas han participat a les Plataformes creades a Menorca, com són principalment la Plataforma de solidaritat en temps de crisi, la Plataforma prou retallades socials de Menorca, el grup Àgora per a la infància liderat per Càritas Menorca, entre d'altres.

Agraïments

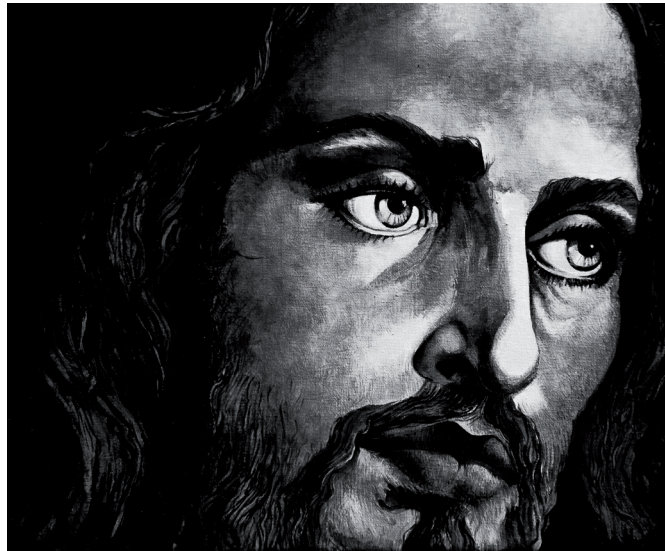
A totes **les persones voluntàries** i a totes **les persones professionals** de Càritas que, amb els seus coneixements i la seva dedicació i estimació envers les persones més vulnerables fan possible la tasca que Càritas realitza al servei dels germans nostres més desfavorits per la lluita per un món millor.

Un agraïment especial a tots els **socis, donants particulars i, sovint anònims**, que amb les seves contribucions econòmiques i la seva col·laboració enforteixen l'existència de Càritas.

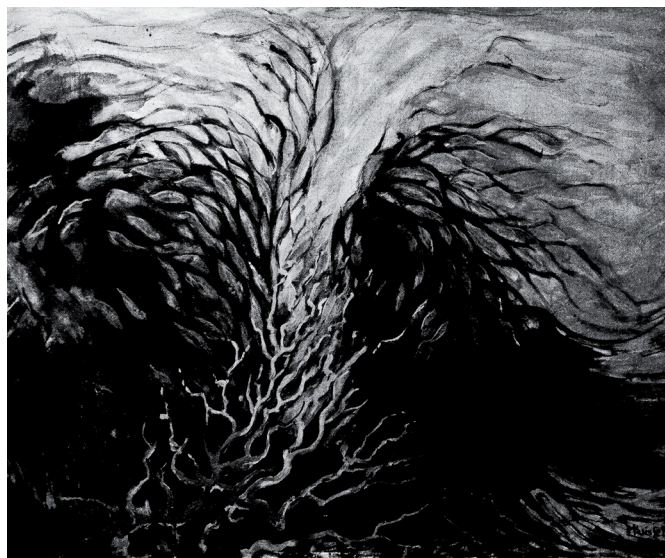
Aquest agraïment el feim extensiu a tota la **comunitat cristiana** (laics, preveres, congregacions religioses, grups d'acció social) perquè aquest any ha estat molt intens el seu esforç en donar consol a les persones que el cerquen entre nosaltres.

I també agraïm les aportacions:

- A les **entitats socials** que ens donen suport i amb les quals treballam conjuntament.
- A les **administracions públiques i fundacions d'obra social** que, amb convenis o altres formes de col·laboració, possibiliten el treball qualitatiu i l'ajuda esmerada de Càritas.
- A les **escoles, instituts i centres concertats** que han col·laborat activament amb nosaltres en campanyes o activitats de sensibilització i formació.
- A les **empreses** que a través de diferents mitjans (inserció laboral, donació de productes, aportacions econòmiques, etc.) recolzen les activitats de Càritas.
- Als **professionals liberals** que d'una manera desinteressada presten les seves capacitats i mitjans a favor d'un millor servei a les persones o famílies més desassistides.
- Als **mitjans de comunicació** que es fan ressò de la nostra feina i de manera puntual ens ofereixen espais de sensibilització i informació.

Donació pintor Pacífic Camps: "La bondat de Jesús"

Donació pintor Lluís Febrer: "La bardissa ardent"

Segona Carta de Sant Pau als Corintis, capítol 8

(II Co 8,7-15)

⁷ Vosaltres teniu de tot en abundància: fe, eloqüència, coneixement, sol·licitud plena i l'amor que de nosaltres heu rebut. Tingueu també ara una generositat abundosa. ⁸ Parlo no com qui dóna un manament. Voldria que l'exemple de sol·licitud dels altres us portés a demostrar la sinceritat del vostre amor. ⁹ Coneixeu prou bé la generositat de nostre Senyor Jesucrist; ell, essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriquíssiu amb la seva pobresa. ¹⁰ A propòsit d'això us dono aquest consell: convé que dugueu a terme la col·lecta, ja que l'any passat va ser els primers a proposar-la i a començar-la. ¹¹ Ara, doncs, hauríeu d'acabar-la, perquè una ferma decisió vagi seguida de la realització plena, en la mesura de les vostres possibilitats. ¹² Al qui té bona voluntat, se li accepta allò que té; poc importa allò que no té. ¹³ No seria just que, per alleujar els altres, patíssiu estretors: hi ha d'haver igualtat. ¹⁴ En el moment present, allò que us sobra a vosaltres ha de compensar el que els falta a ells, per tal que, un dia, allò que els sobri a ells compensi el que us falti a vosaltres. Així s'arribarà a la igualtat, ¹⁵ tal com diu l'Escriptura: **Ni en sobrava als qui n'havien recollit molt ni en faltava als qui n'havien recollit poc.**

me mò ria

2011

Càritas
Diocesana de
Menorca